

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kohti avoimia työmarkkinoita

Pohjois-Savon pitkittyneen työttömyyden alentamisen toimeenpanosuunnitelma

2015 – 2017

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

”Rohkeutta, osallisuutta ja yhteistyötä työllisyyden edistämiseen”

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,
RATAS – Pohjois-Savon rakennetyöttömyyden torjunnan toimeenpanosuunnitelma -projekti
www.ely-keskus.fi/pohjoissavo

Lukijalle

Syksyllä 2014 pohjoissavolaisten pitkään (yli 12 kuukautta) työttömänä olleiden henkilöiden määrä oli noin 1000 henkilöä korkeampi vuoden takaisesta. Henkilöitä joiden työttömyys on pitkittynyt, oli joulukuussa 2014 Pohjois-Savossa yhteensä 9008 henkilöä. Määrä on suuri. Julkinen talous on haastavassa tilanteessa ja pitkittynyt työttömyys on kasvussa. Työttömyyden keskimääräisen keston lyheneminen yhdellä päivällä on arvioitu vähentävän valtion maksamia työttömyysetuusmenoja noin 20 miljoonalla eurolla vuodessa¹. Työllä on merkitystä, niin yksilölle kuin yhteiskunnalle.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) koordinoi työttömyyden alentamiseen tähtäävää toimintaa maakunnassa. Tämän toimeenpanosuunnitelman tarkoitus on nostaa esille yhteistä keskustelua työllisyyden hoidosta sekä esittää toimeenpanevia linjauksia siitä millaisia asioita maakunnassa tulee yhdessä edistää, toteuttaa ja jatkokehittää. Toimeenpanosuunnitelma on laadittu laajassa yhteistyössä pohjoissavolaisten toimijoiden kanssa.² Jaamme yhteisen käsityksen siitä, että toiminnoissa tulee painottua työllisyyden edellytysten luominen, työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisy ja yritys yhteistyö. Henkilöasiakkaiden palveluita tulee kohdentaa erityisesti asiakkaisiin, joilla on näkömä ja motivaatio työllistyä sekä työuraa vielä kohtuullisesti jäljellä.

Toimeenpanosuunnitelmassa kuvataan lisäksi tiiviisti miten yhteistyötä tehdään eri toimijoiden kesken uuden monialaisen yhteispalvelun luomisen sekä kuntakokeilu-hankkeiden toiminnan myötä. Lisäksi esitellään millaisin toimenpitein työllisyyttä edistetään ja työttömyyden pitkittymistä ehkäistään tällä hetkellä ja kuluvana vuotena eri organisaatioissa. Liitteenä toimeenpanosuunnitelmassa on tilastollista tarkastelua alueen kohderyhmään kuuluvista työnhakija-asiakkaista sekä tammikuussa 2015 pidetyn workshopin yhteenveto.

Tässä toimeenpanosuunnitelmassa halutaan korostaa, että hyvän työelämän, ihmisten työllistymisen ja työkykyisyyden edistäminen kuuluu poikkihallinnollisesti monelle toimijalle. Tarvitaan työpaikkoja, tarvitaan palveluja. Kaikkea tarvitaan talkoissa. Julkisten TE-toimiston tarjoamien palveluiden piirissä on vain osa työttömistä asiakkaista, joiden työttömyys on pitkittynyt. Ihmisiä ilman työtä on myös sosiaali- ja terveystoimen palveluissa, eikä kaikilla työttömillä henkilöillä ole työnhakuasiakkuutta TE-toimistoon.

Hyvän työelämän ja Suomen kilpailukykyyn edellytyksenä ovat jatkossa innovoinnin ja tuottavuuden sekä luottamuksen ja yhteistyön vahvistaminen, osaavan työvoiman sekä työntekijöiden ja työyhteisöjen terveyden ja hyvinvoinnin varmistaminen.³

Anne Heinonen
Ratas-hanke (ESR)
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

¹ Alatalo, J & Räisänen, H. 2009: Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -arviointia, TEM-analyysijä 10/2009

² Pohjois-Savon TE-toimisto, Kuopion kaupunki/työllistymispalvelut, Varkauden kaupunki/konsernihallinto, Iisalmen kaupunki, Sonkajärven kunta, Juankosken kaupungin yrityspalvelut, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Savon yrittäjät ry, Tukeva työvalmennussäätiö, TOIMI-säätiö, Kevama Oy & AmaveK ry, Kansaneläkelaitos Pohjois-Savon vakuutuspiiri, Kuopio-pilotti, Varkauden kuntakokeilu, Suomen nuorisoseurat ry Leipää ja kulttuuria- hanke, SAK Itä-Suomen toiminta-alue

³ Työelämän kehittämisstrategia vuoteen 2020. Lue lisää: http://tyoelama2020.fi/files/35/tyoelaman_kehittamisstrategia_final.pdf

Sisällysluettelo

KOHTI AVOIMIA TYÖMARKKINOITA.....	3
PAINOPISTEET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET VUOSILLE 2015–2017	4
Yritysyhteistyö	5
Viranomaisyhteistyö.....	6
Hankinnat ja palvelut osana työllisyyden hoitoa	7
Asiakasohjaus peruspalveluissa.....	9
Suositukset	11
Pohjois-Savon ELY-keskus suosittaa tämän toimeenpanosuunnitelman myötä, että	11
YHTEISTYÖN UUDET MALLIT	12
Voimaan astuneet uudistukset (2015).....	12
Monialainen yhteispalvelu	13
Kuntakokeilu	14
Varkaus	15
Kuopio-pilotti	15
TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄMÄSSÄ.....	16
Työ- ja elinkeinohallinto	16
Pohjois-Savon ELY-keskus	17
Pohjois-Savon TE-toimisto	19
Savon yrittäjät.....	20
Kansaneläkelaitos	21
Kunnat	22
Kuopio	23
Varkaus	25
Välityömarkkinatoimijat.....	26
TOIMI-säätiö, Ylä-Savo (Iisalmi, Kiuruvesi)	26
Tukeva – työvalmennussäätiö (Kuopio (Nilsä, Maaninka), Siilinjärvi, Leppävirta, Tuusniemi...).....	27
Kevama Oy, AmaveK ry (Kuopio).....	28
LOPUKSI.....	29
LÄHTEET	30
LIITTEET	30
Liite 1. Kohderyhmätilasto työ- ja elinkeinohallinnon asiakkaat (palvelut, sukupuoli – ja ikä)	31
Liite 2. RATAS –workshop tulosten yhteenveto 1/2015.....	36

KOHTI AVOIMIA TYÖMARKKINOITA

Paikalliset työnantajat tarjoavat työmahdollisuuksia ja luovat avoimet työmarkkinat. Yksityinen sektori luo hyvinvoivaa elinkeinorakennetta yhdessä julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Elinvoimainen elinkeinoelämä luo edellytykset ihmisten hyvinvoinnille ja työllisyydelle. Työ luo hyvinvointia ja hyvinvoinnin toteutumiseksi ihmiset tarvitsevat jatkuvuutta työpolulle. Yleinen työmarkkinatilanne vaikuttaa kuitenkin ihmisten työllistymismahdollisuuksiin.

Työpaikkojen lisäksi tarvitaan palveluita, joiden avulla työnantajien ja työnhakijoiden tarpeisiin voidaan vastata ja työllistymistä siten edistää. Koulutuspalveluilla saadaan koulutettua osaavaa työvoimaa alueen yrityksiin, valmennuspalveluilla vahvistettua työnhakijoiden valmiuksia ja kuntouttavilla palveluilla edistettyä osatyökykyisten työkykyä ja siirtymää kohti työelämää. Työmarkkinoille tähtäävästä työllistämisestä ja sen tukitoimista vastaa ensisijaisesti työ- ja elinkeinohallinto julkisten työllistymistä edistävien palveluiden avulla. Jos henkilön työllistyminen avoimille työmarkkinoille, osallistuminen työllistymistä edistäviin palveluihin tai lisäkouluttautuminen ei ole hänen tilanteessaan ajankohtaista, hän saa lisävalmiuksia muiden toimijoiden tarjoamista palveluista.

Kunnat ja välityömarkkinatoimijat tarjoavat työllistymisen edistämiseksi työhön kuntouttavia ja valmentavia palveluita. Päämääränä on asiakkaan kuntoutuminen, työkyvyn ylläpito ja lopulta siirtyminen työskentelemään avoimille työmarkkinoille. Kunnan sosiaalihuolto tukee ihmisten työelämään osallistumisen mahdollisuuksia laajasti palveluidensa kautta silloin kun tuki on tarpeen.

Pitkittynyt työttömyys voi johtua monista tekijöistä ja toisaalta olla monen tekijän summa. Kun puhutaan työttömyyden pitkittymisestä, on hyvä muistaa, että ilmiö on monisyinen ja työnhakijoiden joukko heterogeeninen. Ihmisiä on ilman työtä monin eri taustoin ja erilaisissa elämäntilanteissa. Työnhakijoita, joiden työttömyys on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä on TE-toimiston työnvälitys- ja yrityspalveluiden, osaamisen kehittämisen palveluiden sekä ja tuetun työllistämisen palveluiden piirissä.

HYVÄ TIETÄÄ: Työttömyys, miksi?

- 1. Ylitarjontaa suhteessa avoimiin työpaikkoihin eli suhdannetyöttömyys:** avoimille työmarkkinoille hakevia työnhakijoita on suhteessa avoimiin työpaikkoihin paljon. Tilanne vaikeuttaa työnsaantia ja lisää työttömyyden pitkittymistä. Työttömän henkilön paluu työmarkkinoille on sitä vaikeampaa, mitä pidempään työttömyys kestää.
- 2. Osaaminen ei vastaa avoimien työmarkkinoiden tarpeita tai se on vanhentunutta:** Työllistyäkseen henkilö tarvitsee ammatillista lisä – tai uudelleen koulutusta, jotta osaaminen vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin.
- 3. Kuntouttavan tuen ja palvelun tarve ensisijaista:** työtön henkilö tarvitsee palvelutarpeensa mukaista tukea ja/tai kuntoutusta kuntoutuakseen osallistumaan ja tekemään työtä avoimilla työmarkkinoilla.

PAINOPISTEET JA TOIMENPIDE- EHDOTUKSET VUOSILLE 2015–2017

Yhteistyössä tavoitteellisesti henkilöitä avoimille työmarkkinoille

Toimeenpanosuunnitelman painopisteet

1. Kohti avoimia työmarkkinoita yritysyhteistyön kautta
2. Tavoitteellista palvelua, vaikuttavuutta ja hyviä tuloksia
3. Yhteistyön uudet mallit ja yhdessä tekeminen

Pääperiaatteet:

- Pohjois-Savoon rohkeutta ja intoa kokeilla sekä mahdollistaa uusia toimintatapoja
- Lisää yrittäjähenkisyyttä, jossa yksilö on aktiivinen aloitteellinen toimija
- Henkilöasiakastyössä palveluita kohdennetaan erityisesti asiakkaisiin, joilla on näkymä ja motivaatio työllistyä sekä työuraa vielä kohtuullisesti jäljellä
- Lisää positiivista vuorovaikusta, luottamusta ja toisten työn tuntemista yhteistyön tueksi ja tiedonkulun lisäämiseksi niin asiakastyössä kuin hallinnontason työssä. tiedossa olevista toisiin toimijoihin ja asiakkaisiin vaikuttavista muutoksista tai uudistuksista tulee kertoa/tiedottaa

"On hyvä että tietoa ja kokemuksia puolin jos toisin jaetaan, jotta opitaan tuntemaan toistemme työtä, eri toimintamalleja ja käytettävissä olevat resurssit. Näin muodostuu ymmärrystä ja kokonaiskuvaa tilanteesta, mikä puolestaan sujuvoittaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä. On tärkeää istua aika ajoin keskustelemaan asioista saman pöydän ääreen. "

Yritysyhteistyö

Yritykset työllistävät, luovat mahdollisuuksia ja lisäävät alueen hyvinvointia. Elinvoimainen, kilpailukykyinen ja innovatiivinen yrityspohja luo työpaikkoja alueelle.

- **Yritykset on nähtävä ja palveltava yksilöllisesti asiakkaina. Yritysassiakkaiden tarpeet on tunnettava ja tunnistettava ja niihin vastattava**
- **Työllistämisessä tulee edetä työnhakijan osaaminen edellä. Työnhakijan osaaminen keskiöön, ei työttömyyden kesto**

Toimenpiteet

- On kehitettävä räätälöidym্পা asiakaspalvelua yrityksille ja vahvistettava yhteistä keskustelua työllisyyden parantamiseksi. Palveluita suunniteltaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, millaisia palveluita ja työvoimaa yritykset tarvitsevat
- On kokeiltava ja luotava uusia tapoja vahvistaa yritysten kykyä palkata työvoimaa ja hakea kasvua uusien mahdollisuuksien ja työpaikkojen syntymiseksi. Työvoiman kysyntää täytyy lisätä
- Viestinnän ja tiedonvälityksen lisääminen: Päällekkäisyyden välttämiseksi toimijoiden välillä on tiivistettävä yhteistyötä ja tietoisuutta siitä, mitä eri toimijat tekevät (TE-toimisto, kunnat, hankkeet). Tietoa esimerkiksi avoimista työpaikoista ja tulevista rekrytointitarpeista tulee jakaa toisille toimijoille – on kaikkien etu, että tarjonta ja kysyntä kohtaavat, ihmiset pääsevät töihin ja työnantaja saa osaavaa työvoimaa
- TE-toimiston työnvälitys- ja yrityspalveluiden toimintatapojen ja hyvien mallien hyödyntäminen laajemmin myös muissa palveluissa työnhakijoiden työllistymiseksi. Aktiivinen ote yritysyhteistyöhön jokaisella työnetsijällä
- Uusissa työllisyys Hankkeissa työnetsintää työnhakija-asiakkaille jatkokehitetään. On olemassa valmiita toimintamalleja (mm. rekrytointituki yrityksille) ja yritysverkostoja, joten niitä tulee hyödyntää ja kehittämistyölle olla jatkuvuutta toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset huomioiden. Kuntakokeilun tuloksia ja kokemuksia tulee hyödyntää aktiivisesti, kun tehdään yritysyhteistyötä etenkin TE-toimiston tuetun työllistämisen palveluiden asiakkaiden työllistymiseksi

Esimerkiksi Kuopion kaupunki järjestää vuonna 2015 tilaisuuden, jossa jaetaan hyviä kokemuksia kuntakokeiluhankkeista ja pohditaan niiden jalkauttamismahdollisuuksia muihin kuntiin

Viranomaisyhteistyö

Laadukkaalla ja toimivalla viranomaisyhteistyöllä saadaan resursseja kohdennettua ja palveluita kehitettyä samansuuntaisesti.

- Tarjottavalle tai hankittavalle palvelulle ja palveluiden käytölle tulee määritellä hyvä tulos, joka johtaa toimintaa. Näin päästään todelliseen vaikuttavuuden arviointiin. Tarvitaan syvempää tavoitteellista yhteistä keskustelua ja sopimista siitä, mitä tarvitaan ja odotetaan asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi
- Toimintakulttuurin muutosta täytyy kehittää yhtenäiseksi kuntien ja TE-toimiston välillä. Näin informaatio verkostojen välillä tehostuu (mm. työ- ja toimintakykyarvioinnit) ja tarvittavat tiedot siirtyvät toimijalta seuraavalle ilman ylimääräisiä selvityksiä
- Monialaisen yhteispalvelun järjestämisestä sopiminen niin että toiminta käynnistyy täysimääräisenä koko Pohjois-Savossa viimeistään 1.1.2016. Järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille 1.1.2015. Lue lisää sivulta 12

Toimenpiteet

- Hankittavien/tarjottavien palveluiden tuotteistamista tulee edistää, jotta maakuntaan saadaan laadukkaita palveluhankintoja ja tarjouksia. Hankittava/tarjottava palvelu tulee määritellä tarkasti, kuten myös palvelulta vaadittava hyvä tulos

Esimerkiksi Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon TE-toimisto ja VATES-säätiö jatkavat välityömarkkinoiden kehittämistä. Vuonna 2015 korostetaan toimijoille palveluiden tuotteistamista. Lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus tulee palveluhankinnoissaan painottamaan palvelun tuloperusteisuutta

Pohjois-Savon ELY-keskus jatkaa yhteistyötä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa Itä-Suomen laajuisen ESR-rahoitteisen hankkeen suunnittelussa. Hanke tulee toteutuessaan tuottamaan yleisemmin hyödynnettävää tietoa työvoimapalvelujen kehittämiseen sekä arviointimenetelmiä, joita voidaan hyödyntää myöhemmin työllistymistä tukevista palveluista

- Aktivointisuunnitelmien teko myös kevennettynä monikanavaisesti⁴ tulee ottaa käyttöön koko Pohjois-Savossa

⁴ Monikanavaisuudella tarkoitetaan palvelua sähköisten kommunikointivälineiden ja – alustojen kautta: www-sivut, yhteydenottolomakkeet, sähköposti, sosiaalinen media, chat, puhelin, videoyhteydet, mobiilisovellukset

- Alueen TE-toimiston ja kuntien esimiestaso kokoontuu yhteen sopimaan työnjaosta ja ns. yhteisen työn kärjen peruspalveluissa⁵. Tällä hetkellä fokusointia organisaatioiden välillä asiakastyössä tulee selventää kuntoutumisen ja työllistymisen vaiheiden suhteen. Tulee sopia, millaisin toimenpitein tehostetaan perustyötä asiakasrajapinnassa. Kunta ja TE-toimisto laativat yhteisen prosessikuvauksen, jossa tarkennetaan paikallistason toimenpiteitä ja palveluita

Esimerkiksi Kuopion aikuissosiaalityön ja työllistymispalvelujen päällikkö kutsuu koolle Pohjois-Savon TE-toimiston, alueen kuntakokeilujen, Iisalmen, Siilinjärven ja Varkauden edustajat vuonna 2015

Hankinnat ja palvelut osana työllisyyden hoitoa

Hankinnat voidaan toteuttaa yhteiskuntavastuullisesti esimerkiksi huomioiden hankintojen työllistävä vaikutus. Tähän kannustaa myös hankintalaki. Laadukas palveluhankinta on tulokseltaan vaikuttava.

- **Julkisten hankintojen roolia työllisyyden hoidossa tulee kehittää. Kuntien tilaamalla isoilla urakoilla/palvelujen ostoilla on merkittävä työllistävä vaikutus. Hankinnan osakriteerinä sosiaaliset kriteerit, kuten sosiaalinen yrittäjäyys ja pitkäaikaistyöttömien⁶ työllistäminen, myös rohkaisee ja kannustaa työnantajia sosiaaliseen työllistämiseen⁷** Keväällä 2016 voimaan tuleva uusi hankintalaki pyrkii vahvistamaan pienten ja keskisuurten yritysten osallistumista hankintakilpailuihin
- **Räätälöidyt koulutusmahdollisuudet ja koulutuksen yhdistämistä välityömarkkinointintaan tulee kehittää**
- **Uusien palvelumallien syntymiseksi alueelle tarvitaan uuden ajattelun lisäksi rohkeutta kokeilla ja pilotoida uusia toimintatapoja**

⁵ Peruspalveluilla tarkoitetaan te-toimiston ja kuntien sisäistä perus asiakastyötä palveluineen, pois lukien asiakastyö esimerkiksi kehittämis/kokeiluhankkeissa tai monialaisessa yhteispalvelussa

⁶ Yli 12 kuukauden yhtäjaksoinen työttömyys eli pitkäaikaistyöttömyys tarkoittaa tilannetta, jossa TE-toimiston asiakkaana oleva työtön työnhakija on ollut 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä.

⁷ Aiheesta lisää esim: Härkönen (toim.) 2014. Työllisyyden hoito Hollannin malliin. Työllisyydenhoidon palveluyksikkö, Tampereen kaupunki

Toimenpiteet

- Julkisissa työllistämissä hankinnoissa tulee huomioida paikallisuus, hankinnan kokonaiskustannukset ja – edullisuus sekä työllisyyttä ja hyvinvointia tuottava vaikutus ympäröivälle yhteiskunnalle. Hankintoja tulee ohjata kunnallinen strategiatyö

Esimerkiksi Savon Yrittäjät ja Pohjois-Savon hankinta-asiamies pyrkivät tiivistämään kuntien ja yritysten yhteistyötä julkisissa hankinnoissa sekä yrittäjien ja kuntien hankintaosaamisen parantamisessa

- Keveitä, uudenlaisia koulutus- ja valmennuspalveluita tulee kehittää työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisemiseksi. Näin myös etenkin sille kohderyhmälle, jolla työttömyys johtuu pääasiassa huonosta työllisyystilanteesta eli suhdanteesta

Esimerkiksi: ELY-keskus käynnistää yhdessä koulutuspalvelujen tuottajien kanssa suunnitteluyhteistyön, joka tähtää pitkittyneestä työttömyydestä nousevien erityisvaatimusten huomioimiseen koulutussuunnittelussa

- Uusien palvelumallien syntymistä ja jatkokehittämistä tulee edistää tulevien työllisyyshankkeiden kautta

Esimerkiksi Kuopiossa työllistetään sen sijaan, että pidetään asiakasta passiivisella työmarkkinatuella. Kuopio hakee myös työllisyys Hanketta jatkamaan kuntakokeilussa syntyneitä hyviä käytäntöjä ja kehittämiskokonaisuuksia.

- Tuloperusteisuus tulee ottaa laajemmin käyttöön työnhakijoille suunnattujen ostopalvelujen hankinnassa.

HYVÄ TIETÄÄ: Sukupuoli ja ikä tarkastelussa

Miesten osuus pitkään työttömänä olevista on huomattavasti suurempi kuin naisten, vaikka osallistujalukumäärät julkisten työvoimapalveluiden valmennuksissa ja koulutuksissa ovat verrattain tasaisesti jakautuneet. Näin voidaan todeta, että naisten osallistuminen ja ohjautuminen työvoimakoulutukseen ja valmennuspalveluihin on aktiivisempaa kuin miesten ja ero on merkittävä. Pitkäaikaistyöttömien (1 vuosi yhtäjaksoista työttömyyttä) määrä etenkin ikäryhmässä 30–34 -vuotiaat on kasvanut ja kasvussa. Myös tässä ikäryhmässä miesten osuus on ollut jyrkässä kasvussa.

Myös nämä asiat tulee huomioida jatkotoimenpiteissä kun suunnitellaan ja kehitetään palveluita, hankintoja ja asiakasohjausta. Lue lisää liitteestä 1.

Asiakasohjaus peruspalveluissa⁸

Ohjauksella ja ohjausyhteistyöllä on merkitystä ja vaikutusta siihen miten henkilön asioita saadaan edistettyä. On tärkeä tietää, mitä asiakas osaa ja tarvitsee sekä suunnata työtä tai palveluita sen mukaisesti. Asiakkaalle itselleen ohjauksessa saadut tiedot ja kannustus merkitsee parhaillaan nopeasti tilannetta eteenpäin viemää voimaa.

- **Vahvistetaan asiakkaiden sisäistä yrittäjyyttä ja aktiivista osallisuutta. Tarvitaan työnhakijoiden aktiivisuuden ja motivoinnin ylläpitoa kovassa kilpailussa työpaikoista**
- **Yrittäjyys on vaihtoehto itsensä työllistämiseen**
- **Asiakkaan osaamisen tunnistaminen ja matching keskiöön työtä tai palveluita tarjottaessa**

Toimenpiteet

- Työnhakijoita tulee kannustaa osaamisen ylläpitoon, kartoittamiseen ja kehittämiseen myös elämän eri osa-alueilla, ei pelkästään julkisten palveluiden kautta
- Silloin kun yrittäjyys on työnhakijan tilanteessa realistinen vaihtoehto, siitä kerrotaan ja siihen kannustetaan
- Asiakkaita tulee aktivoida pienilläkin asioilla työllistymisen edistämiseksi (esimerkiksi sähköisten palveluiden käyttö, itsenäinen työnhaku)
- Asiakkaan osaamisen ja palvelutarpeen syvempää tunnistamista tulee parantaa vaikuttavuuden saamiseksi, jotta asiakas työllistyy nopeasti tai hyötyy palvelusta mahdollisimman paljon

Esimerkiksi TE-toimistossa työaika- ja palveluresurssien panostamista sovittuun asiakasryhmään ja sähköistä työelämäntutkaa hyödyntämällä

- Yhteistyö perustyyssä: eri organisaatioissa tulee tunnistaa asiakaspalvelussa eri toimijoiden prosessivastuut ja ohjata asiakas tarvittavien palveluiden piiriin aktiivisesti. Prosessivastuun tunnistamisessa auttaa tarkka työnjaon määrittely ja yhteistyöstä sopiminen eri toimijoiden välillä. Periaatteet asiakasohjauksesta tulee olla selkeät asiakastyötä tekevillä

⁸ Peruspalveluilla tarkoitetaan esim te-toimiston ja kuntien sisäistä perus asiakastyötä palveluineen. Asiakastyötä esimerkiksi kehittämishankkeissa/kokeiluissa tai monialaisessa yhteispalvelussa, joka on yhteistyössä tuotettua erityispalvelua, ei lasketa peruspalveluihin.

HYVÄ TIETÄÄ: Yhteinen jaettu huoli!

- Julkisen sektorin resurssit vähenevät, mutta työttömyys kasvaa ja siten myös menot

Esim.

- resurssit palkkaukseen, rahalliseen tukeen ja tarjottaviin palveluihin
- maksuosuuksien muutoksiin varautuminen, onko osattu ennakoida esimerkiksi kuntapuolella. Ensi vuonna voimaantuleva lainmuutos kasvattaa kuntien rahoittamaa euromäärää arviolta 60 %
- Varovaisuus rahoituksessa ja riskinotossa uusien toimintamallien ja yritysten kasvumahdollisuuksien luomiseksi
- Resurssien ja muutosten ennakkoinnin haasteet hankaloittavat pitkäjänteistä yhteistyötä ja suunnitelmallisuutta
- SOTE-uudistuksen ja uuden sosiaalihuoltolain vaikutukset työllisyyden hoitoon (ei vielä tiedetä)
- Palveluita työnhakijoille on osaamisen kehittämiseksi, tuettuun työllistämiseen ja kuntouttamiseen. Palveluita ei ole samassa määrin sille asiakasryhmälle, jonka pääasiallinen työllistymisen este on työpaikkojen puute (suhdannetyöttömyys). Huolestuttavaa on, että työttömyys pitkittyy nyt myös tässä asiakasryhmässä.

Suosituksset

Pohjois-Savon ELY-keskus koordinoi tämän suunnitelman toimeenpanoa ja seuraa linjausten ja paikallisten toimenpiteiden vaikuttavuutta yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. On tärkeää luoda yhteistä näkökulmaa, ymmärrystä ja painopisteitä maakuntaan. ELY-keskus tulee omassa roolissaan vahvistamaan alueella tiedonjakoa, jotta maakunnan sisäinen yhteistyö ja kumppanuus tiivistyvät.

Pohjois-Savon ELY-keskus suosittaa tämän toimeenpanosuunnitelman myötä, että

- Toimeenpanosuunnitelmassa esitettyjä painopisteitä ja toimenpiteitä täytyy viedä eteenpäin ja toteuttaa
- Uusia työpaikkoja ja työvoiman kysyntää luodaan. Uusia työllistymisratkaisuja etsitään yhdessä yritysten kanssa
- Jokainen toimija vahvistaa omassa roolissaan henkilöasiakkaan suuntaa kohti avoimia työmarkkinoita
- Asiakkaan työllistymistä edistäviä palveluketjuja tulee kehittää ja sovittaa yhteen
- Alueen toimijat hyödyntävät ESR -rahoitusta ja hankesuunnittelua tehdään laajassa yhteistyössä
- Joka havaitsee kehittämisen paikkoja, tuo asian ilmi rakentavassa yhteistyössä paikallistaloudella. Asiaan tulee puuttua yhdessä mahdollisimman pian
- Alueellisen yhteistyön jatkumoksi kunnat nimeävät henkilön maakunnalliseen yhteydenpitoon. Henkilön on hyvä työskennellä kunnan työllisyyden hoidon ja/tai elinkeinopolitiikan parissa. Henkilö tulee ilmoittaa Pohjois-Savon ELY-keskukselle 30.4.2015 mennessä osoitteeseen:

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ Kirsi Vainikainen,
Kallanranta 11, PL 2000

70101 Kuopio

tai sähköpostitse kirsi.vainikainen@ely-keskus.fi, Viestin otsikoksi Ratas yhteistyö

Lisätietoja:

Yksikön päällikkö Kirsi Vainikainen

puh. +358 295 020 020

Aikuiskoulutuspäällikkö Jan Blomberg

puh. +358 295 026 552

YHTEISTYÖN UUDET MALLIT

Toive yhteistyön lisäämisestä ja tiivistämisestä toimijoiden välillä nousee esille myös tässä toimeenpanosuunnitelmassa. Yhteistyö on välttämätöntä, jotta nykyisillä resursseilla saadaan aikaiseksi paras mahdollinen tulos. Tässä luvussa keskitytään esittelemään monialaista yhteispalvelua ja sen järjestämistä sekä alueen kuntakokeiluhankkeita. Näissä molemmissa keskitytään pitkään työttömänä olleiden ja haastavammassa elämäntilanteessa olevien asiakkaiden työelämään osallistumisen edistämiseen. Kuntakokeiluhankkeilla on haettu mallia vuonna 2015 voimaan tulevalle monialaiselle yhteispalvelulle. Kuntakokeilujen toiminta-aika kestää vuoden 2015 loppuun. Pohjois-Savossa toimii kaksi työ- ja elinkeinoministeriön tukemaa kuntakokeilun hanketta, jotka tähtäävät pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseen ja uusien toimintamallien kehittämiseen työllistymisen edistämiseksi.⁹

Voimaan astuneet uudistukset (2015)

Nämä voimaan tulleet muutokset asettavat tiettyjä reunaehdoja sille, kuinka tarkasti toimeenpanosuunnitelmaan on voinut kirjata suunnitelmia ja toimenpide-ehdotuksia pitkittyneen työttömyyden alentamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Muutosten vaikutusta työttömyyden hoitoon voi arvioida realistisesti vuoden 2015 jälkeen. Vaikutuksista on hyvä käydä laajaa avointa keskustelua tulevana vuonna ja jatkossa, jotta välttytään väärinkäsityksiltä ja epätietoisuutta saadaan minimoitua. Tulevista uudistuksista mainittakoon lisäksi tällä hetkellä valmisteltava SOTE-uudistus ja uusi sosiaalihuoltolaki.

Palkkatuen määräytyminen prosentuaalisesti palkkakustannuksista edeltävän työttömyyden keston mukaisesti

Palkkatuen määrään vaikuttava prosenttiosuus on sitä suurempi, mitä pidempään henkilö on ollut työttömänä. Tavoitteena on edistää ja kannustaa pidempään työttömänä olleiden henkilöiden palkkaamista, etenkin yksityiselle sektorille.

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu

Tavoitteena edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla työ- ja toimintakykyä, ammatillista osaamista ja muita työmarkkinavalmiuksia parantavia palveluja monialaisesti. Uutta monialaista yhteispalvelua ja sen järjestämistä pohjustavat aikaisemmat yhteistyömallit työvoiman palvelukeskuksissa ja kuntakokeilu-hankkeissa.

Työmarkkinatuen maksuosuuksien muutos

Työmarkkinatuki ja siihen mahdollisesti liittyvä lapsikorotus rahoitetaan valtion varoista 300 päivään asti. Kuntien työmarkkinatukien maksuosuudet muuttuvat niin, että kunnat maksavat jatkossa niistä yli 50 prosenttia yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneista, jotka eivät ole aktiivitoimenpiteissä. 1000 päivän jälkeen työttömyysajan työmarkkinatuki rahoitetaan niin, että kunta maksaa siitä 70 % ja valtio 30 %. Tavoitteena on luoda kunnille kannustimia tarjota aktivointipalveluita yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneille ja siten ehkäistä työttömyyden pitkittymistä. Aktiivitoimenpiteiden ajalta maksetun työmarkkinatuen valtio rahoittaa kokonaisuudessaan kaikilta tuen saajilta kuten tähänkin asti.

⁹ Kohti uutta paikallislähtöistä työllisyyttä edistävää kumppanuusmallia, Kuntakokeilun seurantalutkimuksen 1. väliraportti 2014

Monialainen yhteispalvelu

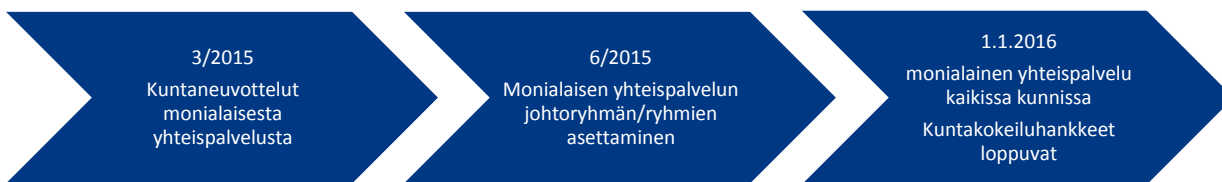
Yksi keskeinen pitkittyneen työttömyyden alentamiseksi laadittu toimenpide valtakunnan tasolla on **laki monialaisesta yhteispalvelusta**. Monialainen yhteispalvelu on 1.1.2015 voimaantullut kuntien, Kansaneläkelaitoksen ja TE-toimiston yhteinen palvelu, jonka kohderyhmänä ovat yli vuoden työttömänä olleet monialaista tukea tarvitsevat asiakkaat. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. Alle 25-vuotiaat pääsevät palvelun piiriin työttömyyden kestänyt kuusi kuukautta. Monialainen yhteispalvelu alkaa intensiivisellä enintään kolmen kuukauden kartoitusjaksolla, jonka aikana työttömän palvelutarve arvioidaan monialaisesti ja hänen kanssa laaditaan monialainen työllistymissuunnitelma. Suunnitelmassa sovitaan työttömän palvelutarpeen edellyttämistä työvoima-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluista. Asiakkuuden kestossa ei ole määräaikoja, mutta se siirtyy toisaalle kun tarvetta monialaiseen palveluun ei enää ole. Prosessivastuu voi siirtyä esimerkiksi TE-toimistolle tai sosiaali- ja terveystalouksille.

Monialaiseen yhteispalveluun ohjaututaan asiakkaaksi peruspalveluista tietyin asiakkuuskriteerein. Asiakkuus ei ole vapaaehtoista. Asiakkaan voidaan katsoa olevan monialaisen palvelun tarpeessa kun työllistymisvaikeudet eivät johdu pelkästään avointen työpaikkojen tai osaaminen puutteista, vaan asiakkaalla on lisäksi sellaisia työllistymiseen vaikuttavia työ- ja toimintakyvyn rajoitteita tai elämänhallintaan liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät moniammatillista yhteistyötä eivätkä ratkea yksinomaan viranomaisien välisellä konsultaatiolla (Hallituksen esitys 183/2014).

Monialaisten yhteispalvelun järjestäminen vuonna 2015

Uutta monialaista yhteispalvelua ja sen järjestämistä pohjustavat aikaisemmat yhteistyömallit työvoiman palvelukeskuksissa ja vielä meneillään olevat kuntakokeilu-hankkeet. Vuosi 2015 on siirtymävuosi uuden toimintamallin luomiselle. Nykyisten työvoimanpalvelukeskuksien ulkopuolella olevat kunnat tulevat mukaan vaiheittain 1.1.2016 mennessä. TE-toimiston alueelle tulee yhteispalvelua tuottavia verkostoja tai vain yksi verkosto. Jokaisella verkostolla on TE-toimiston asettama johtoryhmä, jotka asetetaan 30.6.2015 mennessä. Ennen asettamista käydään neuvotteluja siitä, kuinka monta johtoryhmää alueelle asetetaan. Johtoryhmä tekee yhteistoimintasopimuksen, jossa sovitaan yhteisistä toimipisteistä ja henkilöstöstä. Johtoryhmä asettaa vuosittaiset tavoitteet sekä sopii määrärahoista ja budjetista.

Pohjois-Savossa on käyty kuntaneuvotteluja ja kuntajohtajat kutsutaan yhteisneuvotteluun 10.3.2015 Kuopioon. Tavoitteena on, että huhtikuussa 2015 johtoryhmä(t) ovat tiedossa. Vuoden 2015 aikana kehitetään myös asiakasohjausta. Pohjois-Savossa asiakasohjauksen osalta tavoitteena on, että monialaisten yhteispalvelun tarve arvioidaan kaikkien kohderyhmään kuuluvien kohdalla 30.5.2015 mennessä. Arviot aloitetaan henkilöistä, jotka ovat olleet pisimpään työttömänä ja edetään nuorimpiin.

Hallituksen esityksen 183/2014 mukaan monialaisen yhteispalvelun toimeenpanoa tuetaan uudella ESR-ohjelmakaudella sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön valtakunnallisilla hankkeilla. Hankkeet tarjoavat monialaisessa yhteispalvelussa työskenteleville koulutusta, vertaiskehittämisen foorumeita ja tukea muun muassa yhteispalvelun työmenetelmien kehittämiseen. Tarkoituksena on myös, että monialaisen yhteispalvelun tarpeen arvioimiseksi Kansaneläkelaitos alkaa vuoden 2015 alusta toimittaa reaaliaikaisesti työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmään tiedon, kun työttömälle on maksettu vähintään 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella. Kunnan sosiaalihuollon tehtäviä hoitavalla viranomaisella on myös mahdollisuus saada tieto työttömälle maksetuista työmarkkinatukipäivistä monialaisen yhteispalvelun tarpeen arvioimiseksi Kansaneläkelaitoksen ylläpitämän Kelmu -tietojärjestelmän kautta. Tarkoituksena on, että Kansaneläkelaitos toimittaisi helmikuusta 2015 lähtien kunnille listat, joissa olisi eritelty kuntien erisuuruisen rahoitusvastuun (50 % / 70 %) piiriin kuuluvien työmarkkinatuen saajien tiedot. Helmikuussa 2015 toimitettavalla listalla ovat tiedot tammi-kuussa 2015 ehdotetun mukaisen kuntien rahoitusvastuun piiriin kuuluvista työttömistä. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen tilastotietokanta Kelastoa on tarkoitus muuttaa siten, että kunnat voivat sieltä saatavien tietojen perusteella nykyistä paremmin arvioida rahoitusvastuunsa piiriin kuuluvien työttömien määrän kehitystä. Tarvittavat tietojärjestelmämuutokset on tarkoitus toteuttaa kevään 2015 aikana.¹⁰

Kuntakokeilu

Hallitusohjelmaan sisältyvän kuntakokeilun tarkoituksena on löytää uusia paikalliseen kumppanuuteen perustuvia työmarkkinoille integroinnin malleja rakennetyöttömyyden alentamiseksi. Kokeilu toteutetaan ajalla 1.9.2012 – 31.12.2015. Kokeilukunnissa kunta koordinoi palvelujen järjestämistä ja vastaa siitä, että palvelut muodostavat kuntatasolle työllistymisen näkökulmasta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Kokeilukunnissa työllistymistä edistävät palvelut toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Kokeilussa kehitetään ja otetaan käyttöön uusia palveluita ja toimintamalleja. Kokeilun piiriin kuuluvat 12 kuukautta työttömänä yhtäjaksoisesti olleista ensisijaisesti ne, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella vähintään 500 päivää työttömyysetuutta, ja jotka tarvitsevat työvoimapalvelujen lisäksi kuntien järjestämisvastuulla olevia työllistymisedellytyksiä parantavia palveluja. Tulosten pohjalta tehdään päätökset kuntien ja valtion välisestä työnjaosta työllisyyden edistämisessä.¹¹

¹⁰ Lisää aiheesta: <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140183>

¹¹ Lisää aiheesta: <https://www.tem.fi/kuntakokeilu>

Varkaus

Hankkeen tavoitteena on kunnan aktiivisen roolin kehittäminen rakennetyöttömyyden vähentämisessä sekä suunnitelmallinen asiakkaan palvelujen vahvistaminen. Tavoitteena on uusien matalan kynnyksen työpaikkojen luominen yritysyhteistyössä.

Asiakkaan palveluprosessi alkaa TE-toimiston tai aikuissosiaalityön yhteislähetteestä. Asiakasprosessi toteutetaan tiiviillä asiakasohjausmallilla alkaen asiakkaan tilanteen arvioinnista. Lisäksi asiakastyössä hyödynnetään tehostusti kunnan peruspalveluja, työkyvyn arviointia ja kuntouttavaa työtoimintaa. Asiakkaan siirtymät pyritään toteuttamaan saattaen vaihtaan. Välityömarkkinaratkaisut ja koulutussuunnittelu ovat tärkeimpiä keinoja täsmäpalveluissa. Hankkeessa haetaan työllistymisratkaisuja suorasta yrityksiin työllistämisestä, palkkatukityöllistämisestä ja erityistuesta. Työkokeilupolku on tyypillisin väylä työllistymiseen. Asiakkaan ohjausprosessissa on kiinnitetty huomiota, että kuntakokeilua tarjotaan yhtenä lisämahdollisuutena ja -väylänä asiakkaalle. Yrityspalvelupuolella on etsitty ja löydetty työpaikkoja, jotka ovat lisänneet asiakkaiden työllistymismahdollisuuksia. Alueella on nostettu esille myös yritysten sosiaalisen vastuun ilmapiiriä rohkaisevin tulokset.¹² Huomattavaa on, että asiakkaita ohjautuu palveluun kaikilta TE-toimiston palveluilta: kun hankkeen kriteerit täyttyvät (500 päivää työttömyysetuutta tai 12 kuukautta yhdenjaksoista työttömyyttä), asiakas voidaan ohjata kuntakokeilun palveluihin myös muilta kuin tuetun työllistämisen palveluista.

Kuopio-pilotti

Hankkeen toiminta-alueena on Kuopio, Tuusniemi, Siilinjärvi, Maaninka, Rautalampi ja Suonenjoki. Maaningan kunta liittyy 1.1.2015 osaksi Kuopion kaupunkia. Hankkeen tavoitteena on kehittää pidempään työttömänä olleiden henkilöiden palvelutarpeen tehokkaampaa tunnistamista ja oikea-aikaista palveluohjausta, tuetun työllistymisen toimintamalleja työn ja tekijän kohtaamisen parantamiseksi, viranomaistahojen välisiä yhteistyömalleja sekä asiakaslähtöisempiä toimintatapoja.

Hankkeen kohderyhmän muodostavat 30–55 –vuotiaat pidempään työttömänä olleet henkilöt, jotka tarvitsevat työmarkkinoille sijoittuakseen julkisten työvoimapalveluiden lisäksi eri toimijatahojen yhteistyönä tuotettuja muita työllistymistä edistäviä palveluita. Ensisijaisesti kohderyhmään kuuluvat työttömyyden perusteella 300 päivää työttömyysetuutta saaneet henkilöt ja toissijaisesti vähintään 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleet henkilöt.

Kuopio-pilotin viitekehyksenä toimii tuetun työllistymisen malli, mikä raamittaa henkilö- ja yritysyhteistyön tekemistä koko hankealueella kuntien paikalliset tarpeet huomioiden. Hankkeen työllistymismallin keskeisenä ajatuksena on asiakkaan palvelutarpeen nopea tunnistaminen ja oikea-aikainen palveluohjaus tiiviissä verkostoyhteistyössä kunnan sosiaali- ja työllistymispalveluiden, TE-hallinnon, ostopalvelun tarjoajien ja työnantajien kesken. Lisäksi asiakkaan työllistymis- ja kouluttautumismahdollisuuksia rakennetaan yhteistyössä laajassa yhteistyössä. Henkilöasiakkaan palveluprosessissa kehitetään asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointia ja palveluohjausta. Lisäksi kehitetään yksilöllisiä, räätälöityjä palveluketjuja ja asiakkaan tarpeisiin vastaavia ostopalveluita. Tuetun työllistämisen ostopalveluita asiakas voi ostaa itselleen palvelusetelillä. Asiakasohjaus- ja palveluprosessiin on luotu yhteinen toimintamalli yhteistyössä kuntien sosiaali- ja työllistymispalveluiden, TE-toimiston ja ostopalveluita tuottavien toimijoiden kanssa. Yhteistä toimintamallia muokataan tarvittaessa kuntien paikallisia tarpeita vastaavaksi. Yritysyhteistyön kehittäminen keskittyy työhön suuntaavien asiakkaiden integrointiin avoimille työmarkkinoille. Keskeisenä ajatuksena on asiakkaan uraohjaus kohti avoinna olevia työpaikkoja tai työllistäviä toimialoja sekä yrityksen tarpeisiin ja asiakkaan osaamisen tunnistamiseen perustuva räätälöity työtehtävien ja työnantajan yhteensovittaminen.

¹² Lisää aiheesta: Kohti uutta paikallislähtöistä työllisyyttä edistävää kumppanuusmallia, Kuntakokeilun seurantalutkimuksen 1. väliraportti 2014

TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄMÄSSÄ

Tässä kappaleessa on esitelty ne tahot, jotka liittyvät olennaisesti työllisyyden hoitoon sekä työllistymisen edellytysten luomiseen ja kehittämiseen yhteistyössä työnantajien kanssa. Koska maakunnan alueella paikallistasolla on paljon eri toimijoita liittyen työ- ja elinkeinoelämän kehittämiseen ja ihmisten työllistymisen edistämiseen, nostamme esille muutamia toimijaesimerkkejä.

Työ- ja elinkeinohallinto

"Työllistymistä edistävät toimenpiteet kohdistuvat pääsääntöisesti pitkittyneen työttömyyden vähentämiseen ja nuorisotakuun toteuttamiseen"

Alueen työhallinto jaotellaan Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) ja Pohjois-Savon TE-toimistoon. Nämä kaksi organisaatiota toimivat tiiviissä kumppanuudessa työllisyyden edistämässä maakunnan alueella. Pohjois-Savon ELY-keskus edistää maakunnan kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueella. ELY-keskuksen alaisena paikallishallinnon viranomaisena toimii Pohjois-Savon TE-toimisto, jonka toimintaa ELY-keskus ohjaa työ- ja elinkeinoministeriön vahvistamien tulostavoitteiden mukaisesti. Osaaminen, työllisyys- ja kulttuuriyksikkö hankkii muun muassa palveluita Pohjois-Savon TE-toimiston asiakkaiden käyttöön ja osoittaa määrärahoja TE-toimistolle.

Asiantuntija- ja määräraharesurssien kohdentamisen painopiste Pohjois-Savossa 2015

- 45-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien (yhtäjaksoisesti 12 kk työttömyyttä) työllistymisen edistäminen
- 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työnhakija-asiakkaiden työllistymisen edistäminen

Pohjois-Savon ELY-keskus

Pohjois-Savon ELY-keskuksen strategiaan kuuluu parantaa elinkeinoelämän kilpailukykyedellytyksiä, turvata korkea osaaminen sekä osaavan työvoiman riittävyys ja alueen saavutettavuus. ELY-keskus tukee pk-yritysten perustamista, kasvua ja kehittymistä tarjoamalla neuvonta-, koulutus- ja kehittämispalveluja sekä rahoitusta. ELY-keskuksessa on palveluja niin yrityksen perustajalle kuin toimintaansa kehittävällekin yritykselle. ELY-keskus koordinoi työttömyyden hoitoa Pohjois-Savossa ja toimii laajassa kumppanuudessa pitkittyneen työttömyyden alentamiseksi maakunnassa. ELY-keskus on myös kumppanina alueen toimijoille työllistymistä ja yrittäjyyttä edistävissä hankkeissa. ELY-keskus koordinoi tämän toimeenpanosuunnitelman toteuttamista ja arvioi kirjattujen toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Pohjois-Savon ELY-keskus haluaa jatkossakin edistää alueella laajaa kumppanuutta sekä lisätä toimijoiden välistä vuorovaikutusta ja tiedonjakoa mahdollistamalla maakunnallisen keskustelun. Pohjois-Savon ELY-keskus ja Pohjois-Savon TE-toimisto ovat järjestäneet syksyllä 2014 yhteistyössä Vates-säätiön kanssa alueellisia tilaisuuksia välityömarkkinatoimijoille. Näitä tilaisuuksia jatketaan myös vuonna 2015. Lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus tekee yhteistyötä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten kanssa Itä-Suomen laajuisen ESR-rahoitteisen hankkeen suunnittelussa. Hankkeen toiminnan tuloksena on tarkoitus muodostua työllisyystoimijoiden uusia yhteistyöverkostoja sekä uusia tai laadukkaampia työllisyyspalveluja nuorille ja vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville. Hanke tulee toteutuessaan tuottamaan yleisemmin hyödynnettävää tietoa työvoimapalvelujen kehittämiseen sekä arviointimenetelmiä, joita voidaan hyödyntää myöhemmin työllistymistä tukevissa palveluissa.

Tiedontuotannon kehittäminen kumppaneille

ELY-keskus kehittää omaa tilastointiaan yhteistyössä TEMin ja muiden kumppaneiden kanssa, jotta kumppaneille voidaan tarjota ajantasaista tietoa valitusta kohderyhmästä säännöllisin väliajoin.

Koulutus- ja palveluhankinnat

Työvoimakoulutuksen tavoitteena on edistää nopeaa työllistymistä ja turvata osaavan työvoiman saatavuus alueen työnantajille, jonka vuoksi työvoimakoulutus on pääosin ammatillista perus- ja jatkokoulutusta työllistävälle ammatialoille. Työvoimakoulutuksena järjestetään myös koulutusta yritystoimintaa aloittaville tai sitä suunnitteleville sekä kieli- ja kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille.

Työvoimakoulutuksen vuoden 2015 painopisteenä on lisätä pidempään työttömänä olleiden työnhakija-asiakkaiden koulutuksen aloittaneiden osuutta. Koulutussuunnittelussa ja opiskelijavalinnassa huomioidaan pitkittynyt työttömyys sekä pidempään työmarkkinatukea saavien mahdollisuudet tulla osallisiksi koulutuksesta. Työvoimakoulutuksen lisäksi muiden ostopalveluiden hankittavien TE-palveluiden osalta lisätään palvelutarjonnan suhteellista osuutta rakennetyöttömien kohderyhmälle. ELY-keskus kilpailuttaa ura- ja työhönvalmennuspalvelut keväällä 2015, joissa huomioidaan mm. kohderyhmän palvelutarpeet.

Muutoinkin Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää jatkuvasti kouluttajilta ja muilta yhteistyökumppaneiltaan esityksiä työvoimakoulutuksen ja muiden palveluiden suunnittelun pohjaksi. Ehdotuksia voi esittää ELY-keskuksen verkkosivuilta löytyvän lomakkeen kautta tai linkistä: <https://www.webpolsurveys.com/S/3D0984173A4AB666.par>.

ELY-keskus toivoo tätä kautta ideointia myös uusista koulutuksista ja palveluista joilla pitkittyneen työttömyyden tilanteeseen löydetään ratkaisuja ja jotka vastaavat työmarkkinoiden osaamiskysyntään.

ELY-keskus käynnistää yhdessä koulutuspalvelujen tuottajien kanssa suunnitteluyhteistyön, joka tähtää pitkittyneestä työttömyydestä nousevien erityisvaatimusten huomioimiseen koulutussuunnittelussa. Yhteistyössä ratkotaan esimerkiksi millaisia koulutussisältöjä, opetuksellisia järjestelyjä sekä opetuksen tukitoimia tarvitaan koulutusten työllistävyyden varmistamiseksi.

Kohderyhmään kuuluu runsaasti niitä TE-toimiston Työnvälitys- ja yrityspalveluiden asiakkaita, joilla ei ole ajan-kohtaista osaamisen kehittämistarvetta koulutuksen kautta. Ne asiakkaat, joilla koulutustarve, on ohjattava tarpeen mukaan riittävän pitkän koulutuspolun ja mahdollisesti muuta koulutukseen liittyvää tukea sisältävän palvelun kautta ammatin hankkimiseen, ammattitaidon päivittämiseen tai yrittäjyyteen.

Elinikäisen ohjauksen koordinointi

ELY-keskukset vastaavat alueellisesta elinikäisen ohjauksen (ELO) kehittämisestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Osaamisen kehittämisen sekä koulutus- ja uravalintojen tueksi tarvitaan ohjausta ja tietoa työ- ja koulutusmahdollisuuksista sekä tukimuodoista eri elämänvaiheisiin – elinikäistä ohjausta. Elinikäisen ohjauksen verkoston toiminnan edistämällä ennaltaehkäistään pitkittyvää työllistymistä.

Maahanmuuttajien työllistyminen

Maahanmuuttajien työllistymistä edistävät tai estävät tekijät voidaan jakaa työnhakijan yksilöllisiin ominaisuuksiin ja yhteiskunnan rakenteisiin liittyviin tekijöihin. Lähellä työelämää olevat toimenpiteet kuten palkkatuki ja oppisopimuskoulutus ovat parhaimpia toimenpiteitä maahanmuuttajien työllistymisen edistämiseksi. ELY-keskuksen tehtävänä maahanmuuttajien työllistymisen edistämässä on TE-toimiston ohjauksen lisäksi yhteistyö ja verkostojen ylläpito muiden keskeisten sidosryhmien kanssa sekä kotoutumiskoulutuksen hankinta, strategioiden ja linjausten laatiminen sekä muut kotoutumislain (2010/1386) mukaiset tehtävät.

Pohjois-Savon TE-toimisto

Pohjois-Savon TE-toimiston tehtävänä on toteuttaa ja tukea Pohjois-Savon ELY-keskuksen strategisia linjauksia elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja siihen liittyen osaavan työvoiman ohjaamisessa yrityksille ja muille alueen työnantajille. Pohjois-Savon TE-toimisto toimii aktiivisesti yritysrajpinnassa välittäen tietoa yrityksille tarjolla olevista palveluista ja ohjaten yrityksiä palveluiden piiriin. Osaavan työvoiman välittäminen on keskeisessä roolissa TE-toimiston päivittäisessä toiminnassa, mikä edellyttää yhteistyötä oppilaitosten ja muiden osaamisen palveluntuottajien kanssa. TE-toimiston tehtävänä on myös edistää yrittäjyyttä ja uusien yritysten syntyä myöntämällä starttirahoitusta aloittaville yrittäjille. Uusien yritysten perustamisessa ja jo toiminnassa olevien yritysten tukemisessa toimisto on tekee tiivistä yhteistyötä maakunnan yrittäjäjärjestöjen kanssa sekä seudullisten toimijoiden ja kuntien kanssa.

Pitkään työttömänä olleiden paluuta työelämään edistetään yhteistyössä kuntien ja KELAn kanssa monialaisella verkostoyhteistyöllä. Myös yhteistyö välityömarkkinatoimijoiden kanssa on tärkeässä roolissa kun suunnitellaan asiakkaiden paluuta työelämään.

Pohjois-Savon TE-toimisto vastaa työllisyyspoliittisten avustusten myöntämisestä kesäkuusta 2015 alkaen minkä lisäksi toimisto on mukana erilaisessa hanketoiminnassa, joissa kehitetään ja edistetään erilaisten palveluiden syntymistä.

Valtakunnallisesti TE-palveluiden kehittämisen järjet ovat muun muassa ydinprosessien ja palvelukokonaisuuksien johtamisen arviointi. Erityisenä tavoitteena on parantaa asiakasohjautuvuutta. Kehittämisen kärkeen kuuluu myös toiminnan seurannan mittareiden kehittäminen (vaikuttavuuden mittarit). TE-toimisto tekee ELY-keskuksen kanssa tiivistä yhteistyötä paikallisia palveluita suunniteltaessa.

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Vuonna 2015 tärkeimpiä painopisteitä on pitkäaikaistyöttömyyden, eli vuoden yhtäjaksoisen työttömyyden alentamiseen tähtäävät toimenpiteet sekä uuden monialaisen yhteispalvelun järjestäminen maakuntaan. TE-toimisto on yksi monialaisen palvelupisteen toteuttaja.

Syksyllä 2014 TE-toimiston asiakastyötä tekevät asiantuntijat ovat käyneet läpi pitkäaikaistyöttömät alle 45 – vuotiaat asiakkaansa ja miten heidän kanssaan on edetty. Näistä on koottu yhteenveto johdolle suunnittelutyön pohjaksi. Lisäksi palvelujohtajat alkavat havainnoida asiakastyötä, jotta TE-palveluprosessia saadaan jatkokehitettyä. Palveluiden vaikuttavuuden jatkoseurantaa tullaan kehittämään palvelulinjoittain.

- TE-toimisto toimii Pohjois-Savon Keväällä 2015 tuetun työllistämisen palveluissa aloitetaan ryhmämuotoinen kokeilu sähköisten palveluiden käyttöön opastamisessa
- Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistuksen mukaisesti 10% työvoimakoulutuksiin valituista on pitkäaikaistyöttömiä eli vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita
- TE-toimisto tulee sopimaan palveluiden kohdentamisen tarkemmat linjaukset ja toimintatavat yhteistyössä kuntatoimijoiden kanssa tulevan vuoden aikana

Savon yrittäjät

”Vuoden 2015 painopisteenä on yksinyrittäjien aseman parantaminen ja yrittäjän pärjääminen.”

Savon Yrittäjien toiminnan tarkoituksena on parantaa pienten ja keski suurten yritysten ja yrittäjien kannattavan toiminnan edellytyksiä. Perustehtävä on parantaa pohjoissavolaisten yrittäjien asemaa, kilpailukykyä, yrittämisen edellytyksiä sekä rakentaa Pohjois-Savosta yrittäjyyden maakunta. Yrittäjäjärjestö on oman alueensa merkittävin pk-yritysten yhteiskuntavaikuttaja. Järjestö vaikuttaa kunnalliseen ja seudulliseen päätöksentekoon elinkeino-politiikan kysymyksissä.

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Savon yrittäjät ry tekee aloitteellisesti yhteistyötä yrittäjyyden edistämiseksi maakuntaliiton, ELY-keskuksen, kaup-pakamarin, uusyrityskeskusten, kaupunkien ja kuntien sekä muiden maakunnallisten toimijoiden kanssa. Savon Yrittäjät ry osallistuu julkiseen keskusteluun julkisten yrityspalvelujen tuottamisesta eri seutukunnilla ensisijaisesti paikallisyhdistysten kautta ja heidän viestintäänsä tukien. Tavoitteena on turvata aloittavien yritysten palvelut koko maakunnassa sekä vahvistaa yrityspalvelujen saatavuutta jo toiminnassa oleville yrityksille. Kuntien ja yritysten yhteistyötä tiivistetään julkisissa hankinnoissa sekä yrittäjien ja kuntien hankintaosaamisen parantamisessa yhdessä Pohjois-Savon hankinta-asiamiehen kanssa. Savon Yrittäjät ry tukee ja kannustaa kuntia ottamaan yritys-vaikutusten arvioinnin käyttöön kunnallisessa päätöksenteossa, tekemään tai päivittämään omat elinkeinopoliittiset ohjelmat sekä tekemään hankinta- ja palvelustrategiat. Vuoden 2014 aikana Savon Yrittäjät on ollut mukana suunnittelemassa hanketta nais-yrittäjyyden/johtajuuden tiimoilta. Myös alueen yritysten omistajanvaihdosten (yritys-kaupat ja sukupolvenvaihdokset) tukemiseen ja vaihdosten edistämiseen suunnitellaan uusia toimintatapoja. Mahdolliset hankkeet alkavat vuonna 2015.

Kansaneläkelaitos

"Kela on kehittänyt henkilökohtaiseen palveluun perustuvia toimintamalleja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille."

Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee väestön itsenäistä selviytymistä. Kela hoitaa Suomessa asuvien perusturvaa erilaisin tukimuodoin. Sosiaaliturvaan kuuluvat muun muassa työttömän perusturva, kuntoutus, sairausvakuutus ja vähimmäiseläkkeet. Lisäksi Kela huolehtii esimerkiksi vammaisuuksista. Kela tukee työntekijöiden terveyttä ja työuran jatkuvuutta kuntoutuksen avulla. Kela järjestää työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi lakisääteistä tai harkinnanvaraista kuntoutusta. Kelan tehtävänä on selvittää terveydenhuollosta ohjautuneiden vajaakuntoisten ja syrjäytymisvaarassa olevien kuntoutuksen tarve. Kelan kuntoutuksen tavoitteena on säilyttää ja parantaa kuntoutujan työ-, opiskelu- ja toimintakykyä. Kelan kuntoutusta hakevalla tulee olla asianmukaisesti todettu sairaus, vika tai vamma kuntoutuksen perusteena. Yrittäjälle tai ammatinharjoittajalle voidaan myöntää kuntoutuksena elinkeinotukea. Lääkinnällistä kuntoutusta järjestävät Kelan lisäksi julkinen terveydenhuolto, ammatillista kuntoutusta järjestävät myös työeläkelaitokset. Kela ohjaa hakijan muuhun asianmukaiseen kuntoutukseen, jos tarvittavan kuntoutuksen järjestäminen ei kuulu Kelalle.

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Kela on kehittänyt henkilökohtaiseen palveluun perustuvia toimintamalleja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille. [Työkykyneuvonta](#) on Kelan palvelu sairauspäiväraha- ja työkyvyttömyyseläkeasiakkaille, jotka tarvitsevat yksilöllistä tukea työkyvyn edistämässä. Neuvonnalla tehostetaan asiakkaan kuntoutustarpeen selvittämistä ja kuntoutuksen ohjaamista. Työkykyneuvonta on Kelan palvelu sairauspäiväraha- ja eläkeasiakkaille (kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke), jotka tarvitsevat yksilöllistä tukea työelämäänsä tai opintojen pariin palaamiseen.

Kelan työkykyneuvoja on asiakkaan yhteyshenkilö työkykyasioissa. Hän selvittää yhdessä asiakkaan kanssa vaihtoehtoja työkyvyn edistämiseksi, seuraa mahdollisten kuntoutustoimenpiteiden etenemistä ja arvioi yhdessä asiakkaan kanssa niiden onnistumista. Työkykyneuvojat selvittävät yhdessä asiakkaan ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuntoutuksen lisäksi myös muita mahdollisia ratkaisuja työelämäänsä paluun tueksi ja ohjaavat asiakkaan tarvittavien palveluiden piiriin. Työkykyneuvojat ottavat asiakkaan luvalla yhteyttä muihin tahoihin, kuten terveydenhuoltoon, TE-toimistoon ja kuntoutuksen järjestäjiin. Työkykyneuvonnalla tuetaan asiakkaan paluuta tai pääsyä työelämään, ehkäistään työelämästä syrjäytymistä ja myöhennetään eläkkeelle siirtymistä. Riittävän ajoissa aloitettu kuntoutus on tehokas keino tukea töihin paluuta. Kelan lisäksi kuntoutusta järjestävät esimerkiksi terveyskeskukset, sairaalat, työeläkelaitokset ja TE-toimisto. Työkykyneuvoja ohjaa asiakkaan sopivaan kuntoutukseen.

[Henkilökohtainen Kela-neuvonta](#) on erityistä tukea tarvitseville asiakkaille suunniteltu palvelu. Henkilökohtaisessa Kela-neuvonnassa kartoitetaan asiakkaan kokonaistilanne haastattelussa. Tämän jälkeen sovitaan yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa eri yhteistyötahojen kanssa asiakkaan palvelujen järjestämisestä. Henkilökohtainen Kela-neuvonta on erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille suunnattu palvelu. Kela-neuvojan asiakkaat tulevat usein hoitavan tahon, kuten erityisneuvolan ja keskussairaalan sosiaalityöntekijöiden ja kuntoutusohjaajien lähettäminä. Henkilökohtaiset Kela-neuvojat ottavat kokonaisvaltaisesti vastuuta asiakkaan neuvonnasta ja etuuksista silloin, kun tavalliset palvelut eivät riitä. Kela-neuvojat haastattelevat asiakkaan ja tapaavat hänet tarvittaessa. Jos asiakkaan kanssa sovitaan henkilökohtaisen Kela-neuvonnan palveluista, tehdään asiakkaan kanssa yhdessä Kelan palvelusuunnitelma.

Erityisesti kiinnitetään huomiota [vammaistukien](#) ja [kuntoutusasioiden](#) käsittelyyn sekä mahdollisiin muihin asiakkaan tarvitsemiin etuuksiin.

Lisätietoja asiakkaan asiassa: posa.tyky@kela.fi tai soittamalla numeroon 020 63 57643.

Kunnat

Kunnat järjestävät kuntouttavia lakisääteisiä palveluita joko omana toimintana tai hankintana välityömarkkinatoimijoilta. Tällaista palvelua on mm. kuntouttava työtoiminta ja vammaisten työllistymistä tukeva toiminta. Kunnille kuuluu myös työttömien terveydenhuollon järjestäminen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen järjestäminen osana työttömien henkilöiden työkyvyn ylläpitoa. Lisäksi kunnat työllistävät palkkatuella ja kouluttavat oppisopimuksella. Työhön kuntouttavilla palveluilla haetaan asiakkaiden työkyvyn ylläpitoa ja edistämistä sekä elämän hallinnan taitoja. Tavoitteena on asiakkaan siirtyä työskentelemään palkkatyöhön ja/tai opiskelemaan. Kunnat ovat myös aikaisemmin mainitun lakisääteisen monialaisten yhteispalvelun toteuttajia ja järjestäjiä.

Kunnat ostavat palveluita ja ovat hankintayksiköitä myös laajemmin kuin kunnan vastuulle kuuluvassa työllisyyden hoidossa. Kunnan julkisissa hankinnoissa yhtenä kriteerinä voidaan pitää yrityksen yhteiskuntavastuuta, tässä tapauksessa työllisyyden hoidon näkökulmasta sosiaalista työllistämistä. Tällaisissa hankinnoissa kunta automaattisesti vahvistaa osaltaan heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä ja niiden palveluntarjoajien toimintakykyä jotka työllistävät myös sosiaalisin perustein. Tämä liittyy olennaisesti kunnan elinkeinostrategiaan ja talouden suunnitelmallisuuteen. Esimerkiksi urakkahankinnoilla on iso työllistävä vaikutus.

Seuraavaksi Kuopion ja Varkauden esitykset siitä, miten ne toiminnallaan ottavat osaa työttömyyden pitkittymisen ennaltaehkäisyyn.

Kuopio

Kuopion kaupungin työllistymisen tuen palvelut järjestetään asiakkaille monialaisena verkostotyönä yhteistyössä työ- ja elinkeinotoimiston ja Kelan kanssa. Tavoitteena on tarjota asiakkaille yksilöllisesti räätälöityjä palvelupolkuja, jotka edistävät asiakkaan sijoittumista työelämään ja turvaavat tulevaisuudessa osaavan työvoiman saatavuutta. Työllistymispalvelut tekevät myös tiivistä yhteistyötä työnantajien ja muiden asiakkaan työllistymistä ja kuntoutumista edistävien toimijoiden kanssa huomioiden asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanne.

Kuopiossa työllistymisen tuen palvelut sisältävät työvoiman palvelukeskuksen toimintakokonaisuuden, työhön kuntouttavia ja valmentavia palveluja (mm. nuorten starttipaja, kuntouttavan työtoiminnan eri muodot, tuettu oppisopimuskoulutus yms.), kaupungin sisäisen työllistämisen (palkkatuettu työllistäminen ja oppisopimuskoulutus sekä kesätyöllistäminen) sekä kuntakokeiluhanke Kuopio-pilotin palvelukokonaisuuden. Työllistymisen tuen palveluita suunnataan pääsääntöisesti työttömille nuorille sekä pitkään työttömänä olleille henkilöille, jossa painotus yli 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneissa henkilöissä. Tavoitteena on, että ko. palvelujen piiriin saataisiin vuonna 2015 n. 1 900 – 2 000 asiakasta.

Kuopiossa työllistymisen tuen palvelut on tällä hetkellä asemoitu samaan avainprosessiin aikuisten sosiaalisen ja taloudellisen tuen palvelujen kanssa. Sote-uudistuksen yhteydessä työllistymispalvelujen aseointi tulee pohdittavaksi uudelleen, sillä kaupungissa on selkeä tahtotila jättää työllistymispalvelut peruskaupungin toiminnaksi. Vuosien 2015–2016 aikana työllistymisen tuen palvelujen kehittäminen kohdistuu taulukossa 1 esitettyihin tavoitteisiin ja painopistealueisiin. Kehittämistyön keskeisinä tavoitteina ovat vaikeasti työllistyvien henkilöiden kasvaviin palvelutarpeisiin vastaaminen ja työmarkkinatukimenojen kasvun hillitseminen.

Taulukko 1. Kuopion kaupungin työllistymispalvelujen kehittämistyön painopisteet.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2015
1. Työllistymispalvelujen kehittäminen ja niihin varattujen määrärahojen käyttö	
<i>Vuosi 2015</i> Työllistymispalvelujen avulla - tuetaan asiakkaiden työhön kuntoutumista ja osaamisen kehittymistä sekä työhön pääsyä - tuetaan osaavan työvoiman saatavuutta - vähennetään kaupungille koituvia työmarkkinatukikustannuksia	<i>Vuosi 2015</i> - tehdään tarkennettu suunnitelma siitä, millaisilla kohdennetuilla toimenpiteillä, palveluilla ja hankkeilla pystytään tukemaan tavoitteiden saavuttamista sekä vähentämään kaupungin osarahoittaman työmarkkinatuen kustannuksia - tehdään aikataulutettu suunnitelma työllistymispalvelujen uudelleen asemoinnista
<i>Vuodet 2016–2017:</i> Työllistymispalvelut organisoidaan kaupungin sisällä uudelleen. Periaatteena on, että työllistymispalvelut jäävät kaupungin omaksi toiminnaksi sote-uudistuksen jälkeen	<i>Vuodet 2016–2017</i> Toimenpiteet tarkentuvat myöhemmin.
2. Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu	
<i>Vuosi 2015:</i> - Kuopion talousalueelle muodostuu oma hallinnollinen monialainen yhteispalveluverkosto ja -johtoryhmä	<i>Vuosi 2015:</i> - mallinnetaan yhdessä mukana lähtevien kuntien, TE-toimiston ja Kelan edustajien kanssa monialaiseen yhteispalveluun tulevat palvelut

- Kuopion kaupunki toimii alueensa monialaisen yhteispalvelun koordinaattorina ja vastaa ko. palvelujen järjestämisestä	- tehdään suunnitelma monialaisen yhteispalvelun henkilöstörakenteesta ja hankittavista ostopalveluista vuosille 2016 -2017 huomioiden sote-uudistuksen mahdollisesti mukanaan tuomat muutokset - juurrutetaan Kuopio-pilotin hyvät käytännöt mm. nopea palvelutarvearvio, yritysysteistyö ja yrityksissä tapahtuva valmennus osaksi monialaista yhteispalvelua - valmistaudutaan palvelutuotannon käynnistämiseen koko verkoston alueella vuoden 2016 alusta
<i>Vuosi 2016:</i>	<i>Vuodet 2016:</i> Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun toiminta käynnistyy vuoden 2016 alusta

3. Palkkatuetun työllistymisen edistäminen

<i>Vuosi 2015:</i> Kaupunki edistää vähintään 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden johdosta saaneiden sekä nuorisotakuun piirissä olevien henkilöiden työllistymistä kaupunkikonsernin sisällä, kolmannelle sektorille ja yrityksiin	<i>Vuosi 2015:</i> - kaupungin sisäinen työllistäminen kohdennetaan vaikeasti työllistyviin henkilöihin sekä nuorisotakuun piirissä oleviin nuoriin - sisäinen työllistäminen toteutetaan vuosittaisen suunnitelman mukaisesti - otetaan käyttöön uusi kaupungin oma henkilöasiakkaaseen sidottu työllistämisyhteistyö, joka rahoitetaan työllistämismäärärahoista - työllistämisyhteistyö kohdennetaan Kevama oy:n työpankin kautta tehtävään työllistämiseen sekä kolmannen sektorin ja yritysten kohderyhmän mukaiseen työllistämiseen
---	--

4. Hanketoiminnan suunnittelu

<i>Vuosi 2015</i> - Haetaan ratkaisuja rakennetyöttömyyden purkamiseen maakunnallisesti - Ehkäistään Kuopio-pilotin päättymisestä aiheutuvat palveluvajeet ja vaikeasti työllistyvien henkilöiden aktivoinnin pienentyminen	<i>Vuosi 2015</i> - järjestetään maakunnan yhteinen seminaari, jossa esitellään kuntakokeiluhankkeiden hyviä käytäntöjä ja pohditaan niiden jalkauttamismahdollisuuksia muihin kuntiin - valmistellaan hankesuunnitelmat ESR-rahoituksen hakemiseksi toimintalinja 3:lle (työllistymisen edistäminen) sekä toimintalinja 5:lle (syrjäytymisen ehkäisy / sosiaalisen kuntoutumisen palvelut)
--	--

5. Julkisten hankintojen täysimääräinen hyödyntäminen

<i>Vuosi 2015</i> Kaupungin hankinnoissa hyödynnetään laajalaisesti sosiaalisten kriteerien käyttömahdollisuuksia vähintään 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden johdosta saaneiden henkilöiden työllistymisen edistämiseksi	<i>Vuosi 2015</i> Toimenpiteet tarkentuvat myöhemmin
---	---

Varkaus

Varkauden kaupunki on viimeisen neljän vuoden aikana panostanut varsin paljon työllistymistä tukevien palveluiden lisäämiseen ja niiden kehittämiseen. Tämä on vaikuttanut siihen, että työttömyyden kasvu on saatu pysähtymään ja kaupungin toimeentulotuki- ja työmarkkinatukimenot eivät ole nousseet. Kaupungin tavoitteena on työllistymistä tukevien palvelujen tuottaminen nuorille ja pitkään työttömänä olleille yhteistyössä TE-toimiston ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että palvelut ovat asiakaslähtöisiä, kustannustehokkaita ja niiden vaikuttavuus asiakkaiden työ- ja toimintakykyyn, toimeentuloon sekä työllistymiseen on hyvä. Kaupungin työllistymistä tukevista palveluista painopisteenä ovat ns. matalan kynnyksen palvelut. Käytännössä tämä tarkoittaa kaupungin työpajatoiminnan laajentamista, nuorten työhön kuntoutuksen kehittämistä sekä panostamista pitkään työttömänä olleiden kuntoutus- ja eläkeselvittelyprosesseihin. Palvelujen kehittäminen ja laajentaminen tapahtuvat työttömien palvelutarpeista lähtien, korostaen asiakkaiden omaa osallisuutta palveluprosessiin.

Toisena painopistealueena ovat palkkatyöhön siirtymistä tukevien palveluiden kehittäminen yhteistyössä TE-toimiston, alueen välityömarkkinatoimijoiden ja yritysten kanssa. Työllisyyden kuntakokeilu on tehnyt ansiokasta jalkatyötä seudun yritysten kanssa ja kehittänyt toimintamalleja, joilla myös pitkään työttömänä olleet työnhakijat voivat työllistyä yrityksiin. Myös kaupungin omalla palkkatukityöllistämällä tuetaan työttömien siirtymistä avoimille työmarkkinoille.

Taulukko 2. Kaupunkilaiset asiakkaina ja toimijoina

Strategiset päämäärät	Tavoitteet 2015 ja mittarit	Toimenpiteet 2015
Työmarkkinatuella ja toimeentulotuella olevien työttömien työllistymisen tukeminen.	Tarjotaan pitkään työttömänä olleille henkilöille heidän palvelutarpeidensa mukaiset työllistymistä tukevat palvelut. Sijoittuminen kuntouttavaan työtoimintaan tapahtuu 2 kk:n sisällä asiakkuuden alkamisesta.	Lisätään ja monipuolistetaan kuntouttavan työtoiminnan paikkoja laajentamalla kaupungin työpajatoimintaa. Tuetaan pitkään työttömänä olleiden sijoittumista yrityksiin.
Nuorten koulutukseen ja työelämään pääsyn kokonaisvaltainen tukeminen nuorisotakuun tavoitteisiin pyrkien.	Tarjotaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle/alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta.	Toteutetaan ja ajantasaistetaan paikallista nuorisotakuun toimeenpanosuunnitelmaa. Tuetaan nuorten työpajatoimintaa ja nuorten sijoittumista yrityksiin hanketoiminnan avulla.

Taulukko 3. Työpaikat, elinkeinot ja työllisyys, kaupungin vetovoima ja imago

Strategiset päämäärät	Tavoitteet 2015 ja mittarit	Toimenpiteet 2015
Työpaikkojen löytäminen ja luominen tehtäviin, joissa ei vaadita pitkälle menevää koulutusta.	Tavoitteena on toimintamallin luominen pitkään työttömänä olleiden yrityksiin sijoittumiselle.	Kuntakokeilu testaa ja viimeistelee v. 2014 kehitetyn toimintamallin paikallisten yhteistyöyritysten kanssa.

Taulukko 4. Talous, palvelujen järjestämisen periaatteet ja tavat

Strategiset päämäärät	Tavoitteet 2015 ja mittarit	Toimenpiteet 2015
Työllistymistä tukevien palvelujen määrän pitäminen vähintään vuoden 2014 tasolla. Tavoitteena on toimeentulotuki- ja työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen näköpiirissä olevan kasvutrendin pysäyttäminen.	Tavoitteena on vähintään 30 % aktiivointiaste kuukausittain. Tavoitteena on työmarkkinatuen kuntaosuusmenojen pitäminen alle kahdessa miljoonassa eurossa.	Lisätään kuntouttavaa työtoimintaa työpajatoimintaa laajentamalla. Tuetaan yhdistysten edellytyksiä tarjota kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Tuetaan yrityksiin työllistymistä kuntalaisen ja kuntakokeilun palvelujen avulla.

Välityömarkkinatoimijat

Välityömarkkinatoimijat tarjoavat työskentely-, kuntoutus- ja valmennusmahdollisuuksia henkilöille, joilla on eri syistä vaikeuksia sijoittua työhön avoimille työmarkkinoille. Toiminnan tavoitteena on parantaa henkilöiden ammatitaitoa, osaamista ja työmarkkina-asemaa sekä edistää pääsyä työskentelemään avoimille työmarkkinoille. Ydin-toimintaa on työvalmennus. Kunnat hankkivat välityömarkkinatoimijoilta työhön kuntouttavia ja valmentavia palveluita, kuten lakisääteistä kuntouttavaa työtoimintaa. Muita tyypillisimpiä palveluita joita välityömarkkinatoimijat tarjoavat ovat ammatillinen kuntoutus, työkokeilu, oppisopimuskoulutuksella ammattitaidon hankkiminen ja tuettu työtoiminta. Lisäksi asiakkaiden työvalmiuksia ja työmahdollisuuksia kartoitetaan.

Ohessa esiteltynä tarkemmin TOIMI- säätiön, Tukeva työvalmennussäätiön, Kevama oy:n ja Amavek ry:n tämän hetkiset hankkeet sekä toiminnan painopisteet tulevana vuonna.

TOIMI-säätiö, Ylä-Savo (Iisalmi, Kiuruvesi)

"EU-ohjelmakaudella kehittämässä ja toteuttamassa toimenpiteitä vaikeassa työmarkkinatilanteessa oleville"

TOIMI-säätiön perustehtävänä on järjestää ja kehittää työtoimintaa, työvalmennusta, työhönvalmennusta, koulutusta ja muuta alaan liittyvää toimintaa sekä työllistää nuoria, pitkäaikaistyöttömiä ja muita heikossa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Säätiön toiminnan ydin on valmennus, joka toteutetaan tuotannollisen työn yhteydessä. Valmennusyksiköt Iisalmessa ja Kiuruvedellä sekä yhteistyöyritykset tarjoavat valmennus- ja oppimisympäristön työvalmennus-, koulutus- ja kuntoutuspalveluille. Säätiö on voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen kolmannen sektorin toimija. Palveluita TOIMI-säätiö tuottaa Iisalmen, Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän alueille. Tuotannon tavoitteena on antaa valmentautujille tietoa eri ammattialoista ja lisätä ammatillisia valmiuksia työelämään. Tuotteiden ja palveluiden tuottamisessa säätiö on tiiviissä yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Hankkeet

Partopreni (RAY) hankkeen tavoitteena on vammaisten, kuntoutujien ja osatyökykyisten työkyvyn ja työmahdollisuuksien edistäminen. Erityisenä kohderyhmänä ovat nuoret ja nuoret aikuiset, jotka ovat valmistuneet erityisoppilaitoksista tai tarvitsevat kuntoutusjakson jälkeen tukea paluuseen työelämään. Yksilövalmennuksen, ryhmävalmennuksen ja virkistystoiminnan avulla edistetään työkykyä, lisäksi kartoitetaan työmahdollisuuksia avoimilta työmarkkinoilta. Hanketta rahoittaa Raha-automaattiyhdistys. Uusia hankkeita suunnitellaan tarvelähtöisesti. Esiin tuleviin ongelmiin ja puutteisiin etsitään sopivia rahoituslähteitä. Säätiön mahdollisia hankkeiden rahoittajia ovat Raha-automaattiyhdistys, Ely-keskuksen ESR ja EAKR-rahoitukset (TEM, OKM, STM), kansallinen rahoitus ja paikallinen rahoitus. Nyt alkaneella EU-ohjelmakaudella TOIMI-säätiö haluaa olla mukana kehittämässä ja toteuttamassa toimenpiteitä vaikeassa työmarkkinatilanteessa oleville edistääkseen heidän fyysistä ja psyykkistä hyvinvointiaan sekä sosioekonomista asemaansa

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Kumppanuutta ja partneritoimintaa kehitetään alueen yritysten kanssa yhdessä. Se mahdollistaa tuotannon laajamittaisen tekemisen tilaajille ja samalla myös valmennettavien edelleen sijoittamisen työsuhteeseen alueen yrityksiin. Tavoitteena on omalla toiminnalla tukea Ylä-Savon seudun elinvoimaisuutta ja hyvinvointia valmentamalla työntekijöitä työelämän eri tarpeisiin. Myös työkyvyn parantaminen ja työrajoitteiden kartoituksen avulla työurien pidentämiseen tähtäävät toimet ovat toiminnassa keskeisiä. Työnetsintää alueen yrityksistä ja yhteisöistä kehitetään edelleen ja tuetaan avoimille työmarkkinoille siirtymisiä työhönvalmennuksella.

Vuosittain TOIMI-säätiöllä on liki 500 henkilöä erilaisissa valmennuspalveluissa ja toiminnan tavoitteena on olla ns. läpimenopaikka välityömarkkinoilla. Tarjoamme koko ajan n. 30 – 40 palkkatukipaikka, kymmeniä työkokeilupaiikkoja sekä 70 -80 kuntouttavan työtoiminnan paikkaa. Lisäksi erilaiset työvalmiuksien kartoitukset ja yksilövalmennukset sekä oppilaitosten työssäoppimisjaksot mahdollistavat erilaisia polkuja työmarkkinoille. Toiminta laajenee vuoden 2015 alusta Kelalle tuottavaan mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennukseen. Tavoitteena on tuottaa palvelua vuosittain 15 valmennettavalle.

Tuotannon palveluja hyödyntää Ylä-Savon alueen yritysverkosto alihankinnan ja partneritoiminnan kautta. TOIMI-säätiön työllistämispalvelut tarjoavat myös mahdollisuuksia kuntoutua ja valmentautua kohti avoimia työmarkkinoita ja edelleen sijoittua työvalmennuksen avulla alueen yrityksiin.

Lisätietoja: <http://www.toimisaatio.fi>

Tiesitkö..

Iisalmen kaupunki ja Kiuruveden
kaupunki ostavat palkkatukipaikkoja
TOIMI-säätiöltä

Tukeva – työvalmennussäätiö (Kuopio (Nilsia, Maaninka), Siilinjärvi, Leppävirta, Tuusniemi, Juankoski)

”Toiminta laajeni Juankoskelle. Valmennettavien määrä Pohjois-Savossa tulee olemaan noin 900.”

Tukeva-työvalmennussäätiön perustehtävä on tukea työelämästä syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten ja pitkäaikaistyöttömien siirtymistä opiskelemaan tai avoimille työmarkkinoille. Tukeva tuottaa kuntoutus- ja valmennuspalveluita sekä harjoittaa monialaista työpaja- ja palvelutoimintaa Kuopiossa, Siilinjärvellä, Leppävirralla, Tuusniemellä ja Juankoskella. Kuopiossa toimipisteet ovat myös Nilsissä ja Maanikalla.

Hankkeet:

EkoRaksa 2 -hanke 2014–2016 toimii Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan alueilla. Hankkeen kohderyhmänä ovat pitkäaikaistyöttömät ja heikossa työmarkkinatilanteessa olevat henkilöt. Henkilöitä työllistetään rakentamisen materiaali- ja keräämiseen ja lajitteluun, purettavien rakennuksien materiaalien irrottamiseen ja lajitteluun, rakennusmateriaalien ja -tarvikkeiden kunnostukseen uusiokäyttöä varten sekä kierrätystarvikkeiden myyntitoimintaan. Tavoitteena on pysyvien työpaikkojen luominen rakennusmateriaalien ja tarvikkeiden kierrätyksen eri vaiheisiin sekä ammatilliseen koulutukseen tai avoimille työmarkkinoille ohjaaminen. Hanketta rahoittaa Pohjois-Savon ELY-keskus. Kaikki työnteko tapahtuu työvalmentajan opastuksessa. Työvalmentaja tukee työllistyjän kasvua työn suuntaan. Työllistyjän perehdytyksestä, ohjauksesta osallistumisesta ja työskentelystä laaditaan yhteenveto ja todistus.

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Tukevan tavoitteena on olla ”läpimenopaikka”. Niinpä kaikki työ tähtää työllistymisen edistämiseksi. Joskus se tapahtuu viiveellä eli asiakas ohjataan ensin opiskelemaan, jotta työnsaantimahdollisuudet sitten paranevat.

Vuosittain Tukeva tarjoaa jatkuvasti 50 – 60 palkkatukityöpaikkaa, kymmeniä työkokeilupaiikkoja, noin 150 kuntouttavan työtoiminnan paikkaa ja noin 80 starttipajapaikkaa sekä harjoittelupaikkoja opiskelijoille. Todennäköisesti valmennuksessa tulee olemaan vuonna 2015 noin 900 henkilöä (lvalmennettaviksi lasketaan myös palkkatuella työllistetyt, mutta ei etsivä-toiminnan nuoria). Toiminta on laajentunut vuoden 2015 alusta Juankoskelle. Tukevalla on noin 56 toimihenkilöä, joista suurin osa on yksilö- tai työvalmentajia.

Lisätietoja: <http://www.ksts.fi/>

Kevama Oy, AmaveK ry (Kuopio)

”Kevama on vuonna 2015 mukana valtakunnallisessa työpankkikokeilussa”

Kevama Oy on työhön kuntouttavien palvelujen tuottaja, jonka toiminnan perustana on ammatillinen ja sosiaalinen työ kuntoutus. Kevama tarjoaa myös tuettua oppisopimuskoulutusta pitkään työttömänä olleille henkilöille, jotka tarvitsevat oppisopimuskoulutuksen suorittamiseen erityistä tukea ja ohjausta. AmaveK ry:n tarkoituksena on edistää vajaakuntoisten, nuorten ja pitkään työttömänä olleiden henkilöiden työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä, työttömyyden vähentämistä sekä poistamista. AmaveK ry:n perustehtävänä on järjestää kuntouttavaa työtoimintaa kuopiolaisille asiakkaille. Toteutettava kuntouttava työtoiminta on luonteeltaan kuntouttavaa ja valmentavaa. Kuntouttavan työtoiminnan työtoimintapaikat sijoittuvat Kevama Oy:n työpalvelujen- sekä kädentaitojen yksiköihin.

Kuinka huomioimme organisaatiossamme ja sidosryhmäyhteistyössä ihmisten työllistymisen edistämisen vuonna 2015

Kevama tarjoaa työhön kuntouttavia ja valmentavia palveluja kuopiolaisille henkilöille, jotka tarvitsevat ponnahduslautaa koulutukseen tai avoimille työmarkkinoille etenemiseen. Kevama on vuonna 2015 mukana valtakunnallisessa työpankkikokeilussa, jonka tarkoituksena on kehittää uusia toimintamalleja työllistää ja siirtää työmarkkinoille heikossa asemassa olevia työttömiä henkilöitä mahdollisimman vähän julkista tukea käyttäen. Kevamalla työpankin asiakaskunnaksi on rajattu yli 300 päivää työttömänä olleet henkilöt. Asiakkaat ohjautuvat työpankin toimintaan pääasiassa Kuopio Pilotin kautta (kesäkuun -15 saakka). Pilotin päättymisen jälkeen työpankin asiakkuuteen ohjautuminen tapahtuu kunnan tai TE-toimiston kautta. Lisäksi Kevama tarjoaa tuetun oppisopimuskoulutuspaikan kahdeksalle henkilölle puun, painotuotannon ja puhtaanapidon työtehtävissä.

AmaveK ry järjestää kuntouttavaa työtoimintaa kädentaitojen (lasityöt, perinteiset käsityöt, vaatetus ja tekstiili, verhoilu) ja työpalvelujen tehtävissä (ulkotyöt, kokoonpano- ja pakkaustyöt). Asiakaspaikkoja on noin 70. Kuntouttavan työtoiminnan ohella AmaveK ry järjestää toimintakykyä kartoittavaa palvelua (noin 30 asiakaspaikkaa) ja maahanmuuttajille suunnattua kotoutumisajan työtoimintaa (noin 10 asiakaspaikkaa). *Toiminnallinen kartoitusjakso* on tarkoitettu asiakkaille, jotka ovat olleet pitkään poissa työstä tai muusta aktiivisesta toiminnasta ja tarvitsevat toiminnan kautta tapahtuvaa lisäselvitystä palvelutarvearvion tueksi ja työllistymispolun suunnittelemiseksi. *Kotoutumisajan työtoiminta* on suunnattu niille maahanmuuttaja-asiakkaille, jotka kuuluvat kotoutumislain (1386/2010) noudattamisen piiriin. Lain hengen mukaisesti palvelulla pyritään edistämään maahanmuuttajan mahdollisuutta aktiiviseen osallistumiseen ja myönteiseen vuorovaikutukseen.

Lisätietoja: <http://www.kevama.fi/>

LOPUKSI

Toimeenpanosuunnitelman tarve on korostunut kasvavan ja pitkittyneen työttömyyden myötä. Tässä suunnitelmassa on luotu priorisointia asiakastyön fokusoinnista ja sovittu toimeenpanevat linjaukset vuosille 2015–2017 työnhakijoiden avoimille työmarkkinoille pääsyn nopeuttamiseksi. On tärkeää, että jokainen toimija sitoutuu toimenpitesuunnitelman periaatteisiin ja toimenpiteisiin, jotta ihmisillä olisi hyvät mahdollisuudet työllistyä Pohjois-Savossa. Yhteinen keskustelu, toimeenpanosuunnitelman painopisteet ja toimenpiteet eivät toteudu itsestään. Tarvitaan toimijakohtaisia ja paikallisia konkreettisia toimenpiteitä sekä sitoutumista haluttujen asioiden edistämiseen.

On tärkeää jakaa samaa tahtotilaa siitä miten tulevaisuuden kehittämiskohteita painotetaan ja miten yhteistyötä tehdään. Lisäksi on tärkeää luoda ja jakaa ymmärrystä siitä, millaisin raamein itse kukin toimija toimii. Kun keskustelua käydään laajalla kokoonpanolla asiakkaista, palveluista, työttömyyden kestosta ja yritys yhteistyöstä, on aina muistettava mistä näkökulmasta ja minkä asiakasryhmän kautta asiaa tarkastellaan. Näin etenkin kun keskustellaan vaikuttavuudesta ja hyvästä vaadittavasta tuloksesta.

Pohjois-Savon ELY-keskus koordinoi alueella pitkittyneen työttömyyden alentamiseen tähtääviä toimia hyvässä kumppanuudessa myös tämän toimeenpanosuunnitelman laadinnan jälkeen. ELY-keskus edistää ja toteuttaa osaltaan uusien työmahdollisuuksien luomista, työvoiman kysynnän lisäämistä ja työttömyyden alentamista maakunnassa.

Lisätietoja maakunnallisesta koordinaatiosta:

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kallanranta 11, 70100 Kuopio

Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue
Yksikön päällikkö Kirsi Vainikainen
puh. +358 295 020 020
kirsi.vainikainen@ely-keskus.fi

LÄHTEET

Alatalo, J & Räisänen, H 2009: Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -arviointia, TEM-analyysyjä 10/2009. Viitattu 30.1.2015. https://www.tem.fi/files/21797/Tyottomyysturvan_uudistuslinjausten_ex_ante-vaikutusarviointia.pdf

Arnkil, R. Spangar, T., Jokinen, T. Tuusa, M & Pitkänen, S. 2014: Kohti uutta paikallislähtöistä työllisyyttä edistävää kumppanuusmallia , Kuntakokeilun seurantatutkimuksen 1. väliraportti 2014. Viitattu 9.1.2015. http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/aek/tyollisyys/kuntakokeilu/Documents/Kuko_valiraportti_27-2-2014final.pdf

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. viitattu 7.1.2015. <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140183>,

Härkönen, E (toim.) 2014: Työllisyyden hoito Hollannin malliin. Työllisyydenhoidon palveluyksikkö, Tampereen kaupunki. Viitattu 13.1.2015. <http://tyollisyysportti-fi-bin.aldone.fi/@Bin/864920ba69641ff948cb58bc113284d9/1422624999/application/pdf/229344/Ty%C3%B6llisyydenhoito%20Hollannin%20malliin,%20matkaraportti%2020.-23.5.2014.pdf>

Työelämän kehittämisstrategia vuoteen 2020. Viitattu 13.1.2015. http://tyoelama2020.fi/files/35/tyoelaman_kehittamisstrategia_final.pdf

LIITTEET

Liite 1. Kohderyhmätilasto työ- ja elinkeinohallinnon asiakkaat

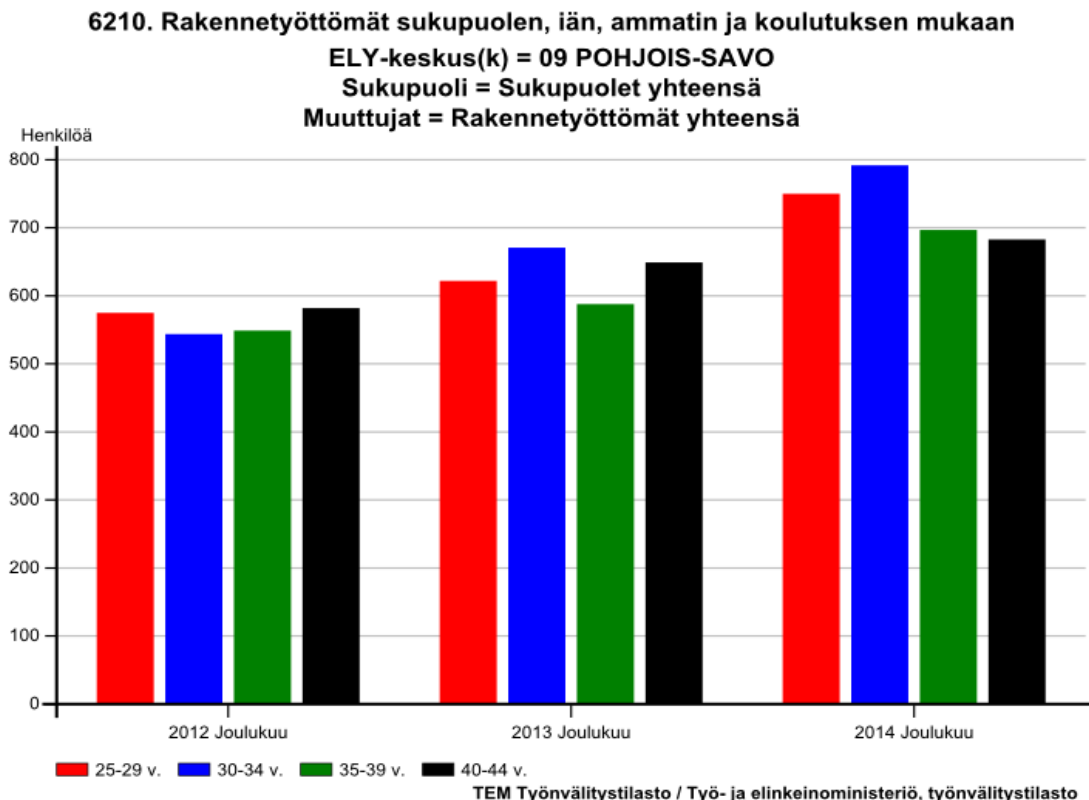
Liite 2. RATAS – workshop tulosten yhteenveto 1/2015

Liite 1. Kohderyhmätilasto työ- ja elinkeinohallinnon asiakkaat (palvelut, sukupuoli – ja ikä)

Lyhyesti:

- Pitkään työttömänä olleita henkilöitä oli Pohjois-Savossa joulukuussa 2014 yhteensä 9008 henkilöä. Heistä 2922 henkilöä kuului ikäryhmään 25–44 vuotta
- Ikäryhmässä 30–34 –vuotiaat työttömyyden pitkittyminen on jyrkässä kasvussa, miesten osuus myös määrällisesti korostuneena
- Miehet osallistuvat/ohjautuvat suhteessa heikommin valmentaviin palveluihin ja työvoimakoulutuksiin
- Miksi naiset ovat aktiivisempia, ohjataan heitä aktiivisemmin?
- Painottuvatko tarjottavat koulutukset naisvaltaisille aloille naisia suosien?
- Ovatko esimerkiksi valmennusten sisällöt sellaisia, että ne vastaavat paremmin naisten mielenkiinnon kohteisiin ja tarpeisiin?
- Myös tilastot tukevat ajatusta siitä, että työnvälitys- ja yrityspalvelujen asiakkaille tarvitaan lisää palveluita

Taulukko 1. 3510 Työnvälitystilasto/TEM

Työvoimakoulutukseen ja valmennuspalveluihin osallistuneiden määriä tarkasteltaessa 25- 49 – vuotiaiden pitkään työttömänä olleiden osalta sukupuoli huomioiden

Pitkään työttömänä olleiden miesten osuus noin 1000 henkilöä suurempi kuin naisten osuus. Viimeisimmässä työnvälitystilaston puolivuotiskatsauksessa nähdään, että koulutuksiin ja valmennuksiin on osallistunut tasaisesti sekä miehiä että naisia. Näin voidaan todeta, että naisten osallistuminen ja ohjautuminen työvoimakoulutukseen ja valmennuspalveluihin on aktiivisempaa kuin miesten ja ero on merkittävä. Erot voivat selittyä henkilöiden aktiivisuuden, ohjauksen ja tarjottavan koulutuksen/valmennuksen suhteen. Nämä asiat tulee huomioida jatkotoimenpiteissä kun suunnitellaan ja kehitetään palveluita, hankintoja ja asiakasohjausta.

Yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleiden määrät sukupuolen mukaan ja ikäryhmittäin tarkasteltuna (25–44 –vuotiaat)

Pitkäaikaistyöttömien määrä ikäryhmässä 30–34 -vuotiaat on jyrkemmässä kasvussa kuin 25- 29 – vuotiaiden ikäryhmässä. Miesten osuus on naisten osuutta selkeästi suurempi. Ikäryhmien 35–39- vuotiaat ja 40–44 –vuotiaat välillä ei ole huomattavaa eroa, joskin elokuu-lokakuu välillä 40–44 –vuotiaiden miesten osuus on laskenut. Kehitys näissä ikäryhmissä on ollut tasaisempaa mitä nuorimmissa ikäryhmissä.

Palveluittain tarkasteltuna ikäryhmässä 30–34 –vuotiaiden osalta työnvälitys- ja yrityspalvelut sekä tuetun työllistämisen palvelut ovat selkeässä kasvussa. Ikäryhmässä 35–39 –vuotiaat kasvua on etenkin tuetun työllistämisen palveluissa, työnvälitys – ja yrityspalveluissa kasvu on maltillisempaa. Osaamisen kehittämisspalveluissa asiakasmäärä vuoden sisällä vähentynyt, mutta nyt lievässä nousussa. 40–45 -vuotiaiden ikäryhmässä kasvu on ollut maltillisempaa tuetun työllistämisen palveluissa, työnvälitys- ja yrityspalveluissa keväästä 2014 asti noususuhdanteista. Osaamisen kehittämisspalveluissa ikäryhmän osuus on ollut selkeässä laskussa.

Taulukko 2. 3510 Työnvälitystilasto/TEM

3510. Työvoimakoulutus tavoiteammatin ja henkilön ammatin mukaan						
Puolivuosi: Lähetävä ELY-keskus(t): Ikäryhmitys: Edeltävä työllisyyskoodi: Muuttajat: Edeltävän työllisyyskoodin kesto:	Puolivuosi 2014					
	09 POHJOIS-SAVO					
	25-49v työnhakijat					
	02 Työtön					
	Koulutuksessa kaudella					
	53-78 vkoa	79-104 vkoa	2-3 v.	3-4 v.	4-5 v.	Yli 5 v.
Sukupuoli						
1 Miehet	19	5	7	0	0	0
2 Naiset	16	6	...	0	0	...

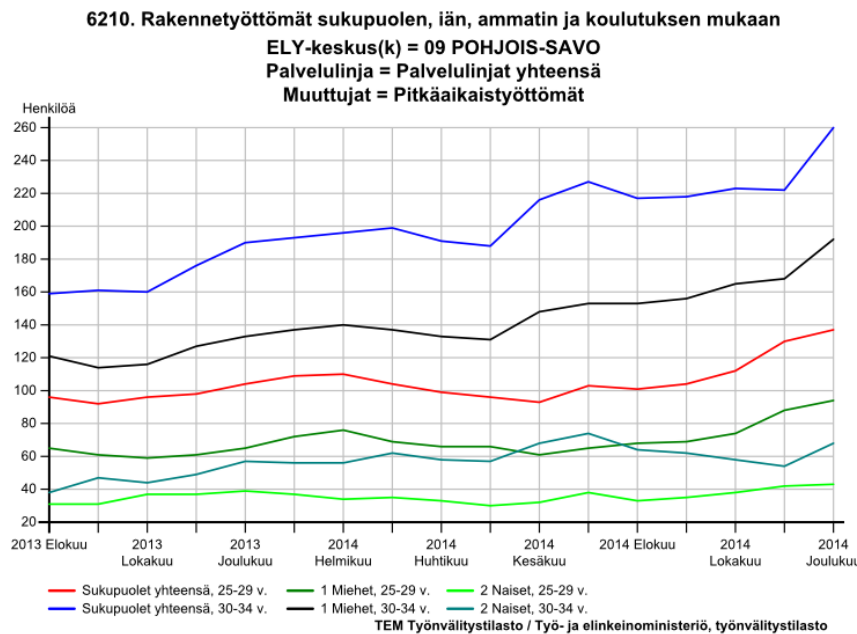
Taulukko 3. 6210 Työnvälitystilasto/TEM

6210. Rakennetyöttömät sukupuolen, iän, ammatin ja koulutuksen mukaan			
Kuukausi	ELY-keskus(k): Ikäryhmitys: Muuttajat: Sukupuoli:	09 POHJOIS-SAVO	
		25-49v työnhakijat	
		Rakennetyöttömät yhteensä	
		1 Miehet	2 Naiset
2014 Joulukuu		2 390	1 473
2014 Marraskuu		2 266	1 386
2014 Lokakuu		2 228	1 379
2014 Syyskuu		2 178	1 396
2014 Elokuu		2 197	1 430
2014 Heinäkuu		2 249	1 479
2014 Kesäkuu		2 139	1 382

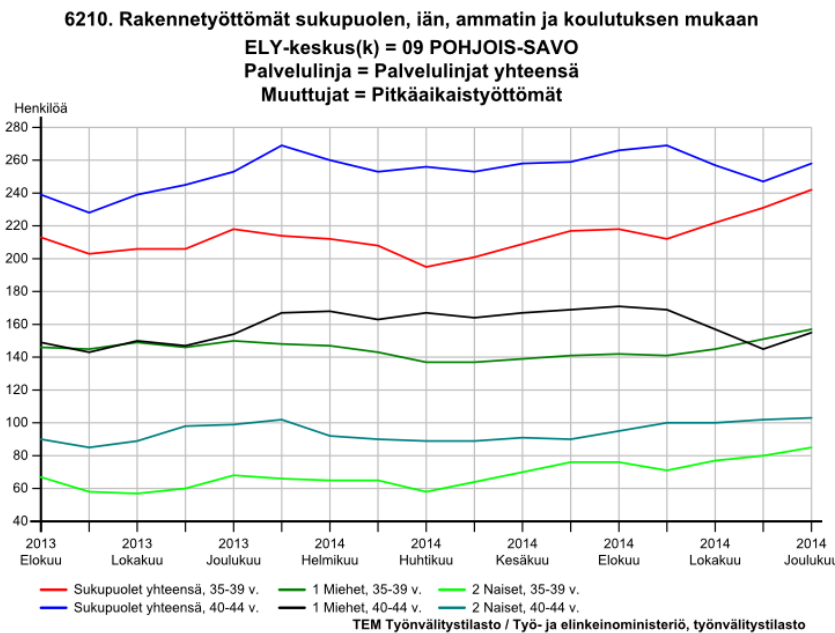
Taulukko 4. 3570 Työnvälitystilasto/TEM

3570. Valmennus (+työnhakukoulutus -2012) tyypin ja työllisyyden mukaan				
Sukupuoli Edeltävän työllisyysskoodin kesto	Puolivuosi: Lähetävä ELY-keskus(k): Kouluttava ELY-keskus(k): Ikäryhmitys: Edeltävä työllisyysskoodi: Muuttajat: Valmennus(-2012):	Puolivuosi 2014		
		09 POHJOIS-SAVO		
		09 POHJOIS-SAVO		
		25-49v työnhakijat		
		02 Työtön		
		Valmennuksessa kaudella		
		3 Työnhakuvalmennus	4 Työhönvalmennus	5 Uravalmennus
1 Miehet				
53-78 vkoa		5	6	16
79-104 vkoa		...	...	5
2-3 v.		...	...	6
3-4 v.		...	0	0
4-5 v.		0	0	0
Yli 5 v.		0	0	...
2 Naiset				
53-78 vkoa		...	...	15
79-104 vkoa		0	0	...
2-3 v.		0	0	...
3-4 v.		0	...	0
4-5 v.		0	0	0
Yli 5 v.		0	0	...

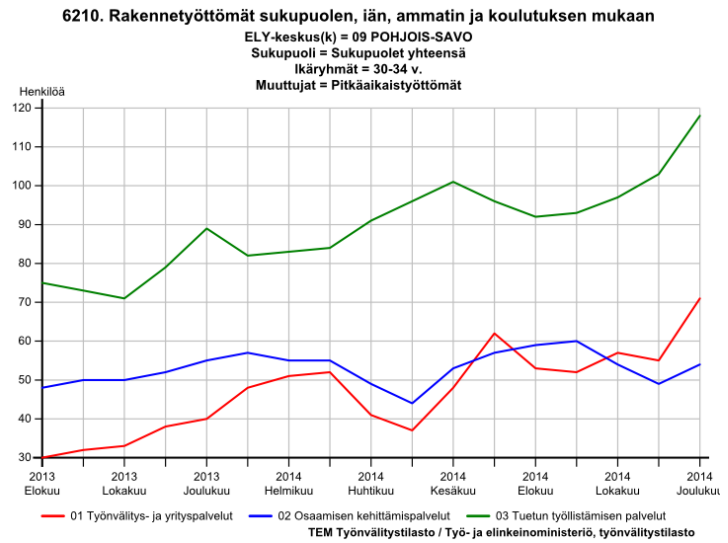
Kuvio 1. Yhtäjaksoisesti 12 kk työttömänä olleet työnhakijat Pohjois-Savossa (pitkäaikaistyöttömät), ikäryhmässä 25–29-vuotiaat ja 30–34 –vuotiaat. Työnvälitystilasto/ TEM

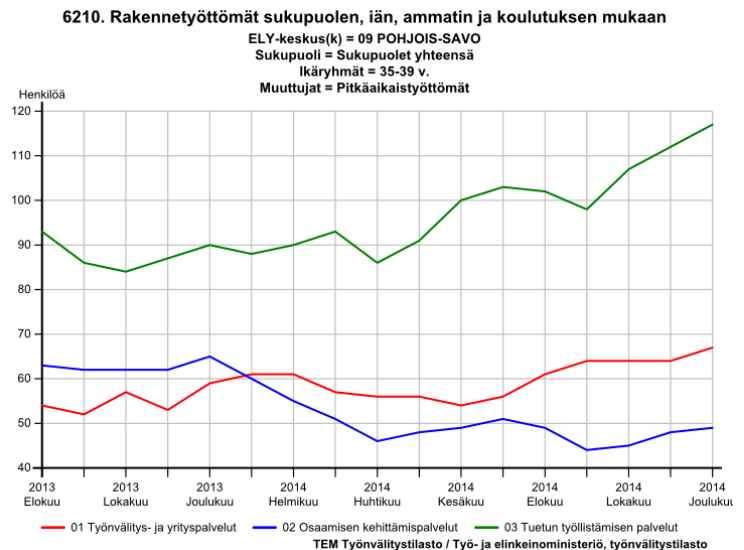
Kuvio 2. Yhtäjaksoisesti 12 kk työttömänä olleet työnhakijat Pohjois-Savossa (pitkäaikaistyöttömät), ikäryhmässä 35–39 -vuotiaat ja 40–44 -vuotiaat. Työnvälitystilasto/ TEM

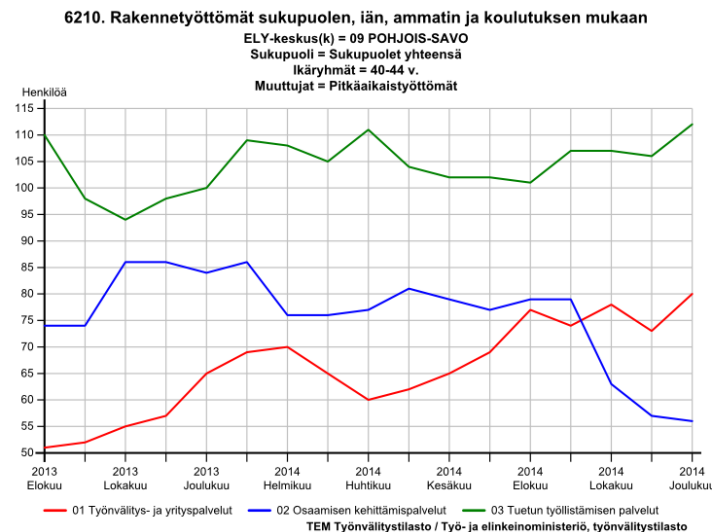
Kuvio 3. Pitkäaikaistyöttömät ikäryhmässä
30–34 –vuotiaat, palveluittain. Työnvälitysti-
lasto/ TEM

Kuvio 4. Pitkäaikaistyöttömät ikäryhmässä
35–39 –vuotiaat, palveluittain. Työnvälitysti-
lasto/ TEM

Kuvio 5. Pitkäaikaistyöttömät ikäryhmässä 40–
44 –vuotiaat, palveluittain. Työnvälitystilasto/
TEM

Liite 2. RATAS –workshop tulosten yhteenveto 1/2015

12.1.2015 RATAS –WORKSHOP

Ryhmät (3kpl) jaoteltiin keskustelemaan seuraavien asiakassegmenttien tilanteen kautta. Näkökulmana työttömyyden pitkittymistä ennaltaehkäisevät toimet sekä toimet jo niille asiakkaille joilla työttömyys on pitkittynyt tai uhkaa pian pitkittyä:

Ryhmä 1. Case *"Vain työ puuttuu, ammattitaito ja motivaatio kunnossa"*

Ryhmä 2. Case *"Ammattitaidolla ja osaamisella uusia mahdollisuuksia"*

Ryhmä 3. Case *"Valmentavaa ja kuntouttavaa tukea työllistymiseen"*

Kysymykset:

- Mihin voimme vaikuttaa ja mitä haluamme kehittää:
- Tätä tarvitaan:
- Tästä on huoli:
- Miten jatketaan keskustelua ja edetään konkretiaan, toimenpide-ehdotuksia:
- Ketkä ovat avaintoimijat:

Vastausten yhteenveto:

- **Mihin voimme vaikuttaa ja mitä haluamme kehittää:**

Ryhmä 1:

Sisäinen yrittäjyys ja aktiivinen asenne elämän eri osa-alueilla

Ihmisten kannustamista yrittäjyyteen itsensä työllistämiseksi

Asiakastyötä ja -ohjausta tekevien tahojen kannustava asenne yrittäjyyttä kohtaan ja tietotaitoa kertoa yrittämisestä.

Tietoa yrittäjyydestä tulee saada monipuolisesti eri puolelta

Kunnissa on työllisyystyöryhmiä ja elinkeinotyöryhmiä, joihin TE-toimiston edustajia on saatava mukaan

Asiakkaiden aktiivisuuden ja motivoinnin ylläpito tärkeää kovassa kilpailussa työpaikoista

Lyhyet täsmäkoulutukset esimerkiksi korkeasti koulutetuille

Asiakkaalle koulutusta/ohjausta oman osaamisen tunnistamiseen ja markkinointiin

Henkilöasiakkaan osaamisen tunnistaminen ja mätsäys, eli ei massatuotannolla työtarjouksia ja palveluita.

Asiakas ja osaaminen edellä kun tehdään yritysysteistyötä, ei työttömyys tai sen kesto

Oikeiden kysymysten tekeminen työnantajille ja työnhakijoille

Ryhmä 2:

Toimintakulttuurin muutos **yhtenäiseksi kuntiin**, esim. **aktivointisuunnitelmien teko monikanavaisesti on** kaikilla käytössä.

Ei tehdä päällekkäistä työtä, jos informaatio verkostojen välillä tehostuu (esim. työ- ja toim.kykyarvioinnit yms. tiedot siirtyvät toimijalta seuraavalle. Tämä vaatii luottamusta toimijoiden välille. Luottamus syntyy yhteisillä tapaamisilla ja verkostokumppanin toiminnan tuntemisella.

Vaikuttavuutena molemmissa em. työajan käytön tehostuminen ja kentän laaja tuntemus.

Ryhmä 3:

Elinkeinopolitiikka toimivammaksi

Yritysten piilotyöpaikat esille paremmin

Kuntien hankintasäännöksiin sosiaalinen näkökulma

Työnhakijoiden terveystalvelut ja – tarkastukset, kohdennetut hankkeet

- **Tätä tarvitaan:**

Ryhmä 1:

Hakijoiden osaaminen vahvemmin auki

Motivointia ja aktiivisuuden ylläpitoa

Osaaminen edellä, ei työttömyys edellä.

Täsmennetty palvelutarpeen arviointi työnhaun tukeen

TE-toimiston linjojen sisäiset asiakasselvitykset

Hollannin malli

Määritellään tarjottavalle palvelulle hyvä tulos, koska eri segmenteillä on eri kriteerit

Ryhmä 2:

Tarvitaan tiivistä yhteistyötä toimijoiden kesken. Verkostokumppaniin luottaminen ja luottamuksen ansaitseminen: onko riittävästi eri toimijoiden kokoontumisia ja tuntemista, jotta luottamusta syntyy ja vuorovaikutus pelaa?

Asiakkaan palvelutarpeen priorisointi (tarjotaan palvelua potentiaalisille "etenijöille")

Selvittelyvaiheen palvelumallin uudistaminen, jossa päästään aitoon työ- ja toimintakyvyn selvittämiseen ja kokonaiskuvaan. Lähtökohta on, että asiakkaan palvelutarpeen määrittämiseksi on eri toimijoita jotka tarpeen selvittää. Jollakin on oltava kuitenkin kokonaiskuva siitä mikä on se oikea toimija, jotta syntyy todellinen tarpeen arviointi. Nyt ei päästä riittävän syvälle. Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi monituottajamallilla, jossa yksi toimija ns. kulkee asiakkaan rinnalla koko ajan kohti työllistymistä ja saa kokonaiskuvan asiakkaan tilanteesta. TE-toimiston 2. ja 3. linjan yhteiset vaiheet eli selvittelyvaiheeseen hankemahdollisuutta?

Ryhmä 3:

Monikanavainen aktivointisuunnitelma kaikkiin kuntiin. Kuntien sosiaalityö ja TE-toimisto sopii tästä.

Rekrytointitukea ja kevyempää palvelua kuin työhönvalmennus. Esimerkiksi yritykseen näyttöä että henkilö pystyy/osaa: kuntakokeilussa 1kk työkokeilua, sitten siirtyminen palkkatyöhön

Tulospäätöksi henkilön saattamiseksi palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille. Esimerkiksi Kuopion koulutusta hyödyntäen bonus.

Arjen työssä entistä enemmän asiakkaan vastuuttamista pienilläkin jutuilla

Räätälöidyt koulutusmahdollisuudet ja koulutuksen yhdistämistä välityömarkkinatoimintaan, eli jotain uutta TOPPIS-mallin rinnalle

- **Tästä on huoli:**

Ryhmä 1:

Palvelut eivät kohdennu tälle kohderyhmälle

Henkilökohtaisen palvelun väheneminen

Asiakkaan passiivisuus lisääntyy kun työttömyys pitkittyy ja asiat hoidetaan sähköisesti

Korkeasti koulutettujen työhaun skaala – työtä voisi hakea laajemmalla ammattiskaalalla

Ryhmä 2:

Työresurssit vähenevät kunnissa ja TE-toimistossa, mutta asiakasmäärät kasvavat.

Miten taataan hyvää palvelua kaikille kohderyhmän asiakkaille, myös niille, jotka eivät pääse TYP/MYP-palveluun?

- **Miten jatketaan keskustelua ja edetään konkretiaan, toimenpide-ehdotuksia:**

Ryhmä 1:

Kumppanuusohjelma henkilöstövuokrausväliyritysten kanssa

Myynti ja markkinointi

Ryhmä 2:

Asiakkaan palvelutarvetta tutkimaan ”toimija raati”. Ei standardi vaan kunnan palveluja vastaava, kuntakohtaisesti joustava (isot/pienet kunnat erilaisia). Palveluohjauksen huolellinen selvittely (oikeaan palveluun ja oikeaan aikaan). Vaatii toimijoilta tapaamisia ja selkeitä yhteisiä toimintaohjeita sekä palvelukanavien tuntemusta.